

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 13ης Νοεμβρίου 2014*

«Γεωργία — Κοινή οργάνωση αγορών — Τομέας των οπωροκηπευτικών — Εσπεριδοειδή — Προσφυγή ακυρώσεως — Επιβεβαιωτική πράξη — Νέα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά — Παραδεκτό — Όροι εμπορίας — Διατάξεις σχετικά με την επισήμανση — Ενδείξεις για τα συντηρητικά ή άλλες χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται κατά την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή — Τυποποιημένες συστάσεις της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη»

Στην υπόθεση T-481/11,

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από τον A. Rubio González, abogado del Estado,

προσφεύγον,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από την I. Galindo Martin, τον B. Schima και την K. Skelly,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της διατάξεως του παραρτήματος I, μέρος B 2, σημείο VI Δ, πέμπτη περίπτωση, του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 543/2011 της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2011, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών (ΕΕ L 157, σ. 1),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους Δ. Γρατσία (εισηγητή), πρόεδρο, M. Kancheva και C. Wetter, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 18ης Ιουνίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Το άρθρο 113 του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) (ΕΕ L 299, σ. 1), το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο II «Κανόνες σχετικοί με την εμπορία και την παραγωγή», όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 316/2008 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2008 (ΕΕ L 121, σ. 1), ορίζει τα εξής:

«1. Η Επιτροπή μπορεί να προβλέψει πρότυπα εμπορίας για ένα ή περισσότερα από τα προϊόντα των ακόλουθων τομέων:

[...]

β) των οπωροκηπευτικών·

γ) των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών [...].

2. Τα πρότυπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) καταρτίζονται λαμβανομένων υπόψη, ιδίως:

i) των ιδιαιτεροτήτων των σχετικών προϊόντων,

ii) της ανάγκης να εξασφαλιστούν συνθήκες ομαλής διάθεσης των εν λόγω προϊόντων στην αγορά,

iii) του συμφέροντος των καταναλωτών να λαμβάνουν επαρκείς και διαφανείς πληροφορίες για τα προϊόντα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα προϊόντα των τομέων των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών, τη χώρα καταγωγής, την κατηγορία και, κατά περίπτωση, την ποικιλία (ή τον εμπορικό τύπο) του προϊόντος, [...]

v) όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών, των τυποποιημένων συστάσεων της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE).

β) μπορούν ειδικότερα να αφορούν [...] την επισήμανση».

- 2 Επίσης, κατά το άρθρο 113α, παράγραφος 2, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, το οποίο προστέθηκε με τον κανονισμό 361/2008, «τα πρότυπα εμπορίας [που προβλέπονται για τον τομέα των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών] εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια εμπορίας συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών και των εξαγωγών εκτός εάν η Επιτροπή ορίζει διαφορετικά».

- 3 Εξάλλου, το άρθρο 121 του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 361/2008, ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή θεσπίζει τους λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, οι οποίοι μπορούν να αφορούν ιδίως:

- α) τα πρότυπα εμπορίας που αναφέρονται στα άρθρα 113 και 113α, συμπεριλαμβανομένων κανόνων που αφορούν:
- i) τις παρεκκλίσεις ή απαλλαγές από την εφαρμογή των προτύπων·
 - ii) την παρουσίαση των ενδείξεων που απαιτούνται από τα πρότυπα, καθώς και για την εμπορία και επισήμανση·
 - iii) την εφαρμογή των προτύπων στα προϊόντα που εισάγονται στην Κοινότητα ή στα προϊόντα που εξάγονται από αυτή· [...]

- 4 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι το άρθρο 4 του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ ορίζει τα εξής:

«Στις περιπτώσεις που ανατίθενται στην Επιτροπή εξουσίες για τη λήψη μέτρων, η Επιτροπή ενεργεί με τη διαδικασία του άρθρου 195, παράγραφος 2, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα κανονισμό.»

- 5 Το δε άρθρο 195 του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009 (ΕΕ L 154, σ. 1), ορίζει τα εξής:

«Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή διαχείρισης της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών [...].

2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 4 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ.

Η περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται σε ένα μήνα. [...]

- 6 Η απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ L 184, σ. 23), καταργήθηκε δυνάμει του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΕ) 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση των κανόνων και των γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55, σ. 13), που τέθηκε σε ισχύ, βάσει του άρθρου 16 αυτού, την 1η Μαρτίου 2011. Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, στοιχεία β' και ε', αντιστοίχως, του ανωτέρω κανονισμού, στη θέση του άρθρου 4 της αποφάσεως 1999/468, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 195 του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού, με εξαίρεση το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4, και στη θέση του άρθρου 7 της αποφάσεως 1999/468 εφαρμόζεται το άρθρο 10 του κανονισμού 182/2011.

- 7 Το άρθρο 5 του κανονισμού 182/2011 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι επιτροπή που λειτουργεί στο πλαίσιο της εφαρμογής του διατυπώνει τη γνώμη της με την πλειοψηφία που ορίζεται στο άρθρο 16, παράγραφοι 4 και 5, ΣΕΕ και, κατά περίπτωση, στο άρθρο 238, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, για τις πράξεις που εκδίδονται κατόπιν προτάσεως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και ότι οι ψήφοι των εκπροσώπων των κρατών μελών εντός της επιτροπής σταθμίζονται όπως ορίζουν τα άρθρα αυτά. Εφόσον η γνώμη

της επιτροπής είναι θετική, η Επιτροπή εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξεως. Εάν η γνώμη της επιτροπής είναι αρνητική, η Επιτροπή δεν εκδίδει, κατ' αρχήν, το σχέδιο εκτελεστικής πράξης. Οσάκις η έκδοση εκτελεστικής πράξης κρίνεται αναγκαία, ο πρόεδρος μπορεί είτε να υποβάλει τροποποιημένη έκδοχή του σχεδίου εκτελεστικής πράξεως στην ίδια επιτροπή εντός διμήνου από την έκδοση αρνητικής γνώμης είτε να υποβάλει το σχέδιο εκτελεστικής πράξεως εντός μηνός από αυτήν την έκδοση στην επιτροπή προσφυγών για περαιτέρω συζήτηση. Τέλος, εφόσον δεν διατυπωθεί γνώμη, η Επιτροπή μπορεί, κατ' αρχήν, να εκδώσει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 182/2011.

- 8 Εξάλλου, το άρθρο 10 του κανονισμού 182/2011 αφορά την υποχρέωση της Επιτροπής να τηρεί μητρώο των εργασιών των επιτροπών και να δημοσιεύει ετήσια έκθεση σχετικά με το έργο τους, καθώς και το δικαίωμα προσβάσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις πληροφορίες και τα έγγραφα των οποίων γίνεται μνεία στο μητρώο που τηρεί η Επιτροπή.
- 9 Η Επιτροπή βάσει, ιδίως, του άρθρου 121, στοιχείο α', του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ εξέδωσε τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 543/2001, της 7ης Ιουνίου 2011, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών. Η αιτιολογική σκέψη 56 του κανονισμού αυτού διαπιστώνει ότι η διαχειριστική επιτροπή για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών (στο εξής: διαχειριστική επιτροπή) δεν διατύπωσε γνώμη εντός της προθεσμίας που όρισε ο πρόεδρός της.
- 10 Το άρθρο 3 του κανονισμού 543/2011 ορίζει τα εξής:

«1. Οι απαιτήσεις του άρθρου 113α παράγραφος 1 του [ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ] αποτελούν τις γενικές προδιαγραφές εμπορίας. Λεπτομερή στοιχεία των γενικών προδιαγραφών εμπορίας περιέχονται στο παράρτημα Ι μέρος Α του παρόντος κανονισμού.

Τα οπωροκηπευτικά που δεν καλύπτονται από ειδικές προδιαγραφές εμπορίας πρέπει να πληρούν τις γενικές προδιαγραφές εμπορίας. Ωστόσο, όταν ο κάτοχος είναι σε θέση να αποδείξει ότι τα προϊόντα πληρούν τις ισχύουσες προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από την Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE), τότε τα προϊόντα θεωρείται ότι πληρούν και τις γενικές προδιαγραφές εμπορίας.

2. Οι ειδικές προδιαγραφές εμπορίας που προβλέπονται στο άρθρο 113 παράγραφος 1 στοιχείο β' του [ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ] περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι μέρος Β του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τα ακόλουθα προϊόντα:

[...]

β) εσπεριδοειδή, [...]

- 11 Το μέρος Β 2 του παραρτήματος Ι του κανονισμού 543/2011 περιλαμβάνει, όπως αναφέρεται στο τίτλο του, τις «προδιαγραφές εμπορίας για τα εσπεριδοειδή». Το σημείο VI, με τίτλο «Διατάξεις όσον αφορά τη σήμανση», ορίζει τα εξής:

«Κάθε συσκευασία πρέπει να φέρει εξωτερικά συγκεντρωμένες στην ίδια πλευρά με ευανάγνωστους, ανεξίτηλους και ορατούς χαρακτήρες τις ακόλουθες ενδείξεις [...]

Δ. Εμπορικά χαρακτηριστικά

[...]

— όταν γίνεται χρήση, αναφορά του συντηρητικού ή άλλων χημικών ουσιών που έχουν χρησιμοποιηθεί στο στάδιο μετά τη συγκομιδή».

- 12 Με την υπό κρίση προσφυγή ζητείται η ακύρωση της ανωτέρω διατάξεως (στο εξής: προσβαλλόμενη διάταξη).
- 13 Η Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE) ιδρύθηκε το 1947 με το ψήφισμα 36 (IV) του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του ΟΗΕ (Ecosoc), της 28ης Μαρτίου 1947. Σήμερα μετέχουν σε αυτή 56 κράτη της Ευρώπης (περιλαμβανομένων όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών και της Βόρειας Αμερικής. Η Ένωση δεν είναι μέλος των Ηνωμένων Εθνών, κατά συνέπεια δεν είναι μέλος ούτε της UNECE. Συμμετέχει, όμως, στην UNECE ως παρατηρητής.
- 14 Στο πλαίσιο της UNECE λειτουργεί η ομάδα εργασίας για τις προδιαγραφές ποιότητας των γεωργικών προϊόντων (στο εξής: ομάδα εργασίας), η οποία είναι αρμόδια, μεταξύ άλλων, για τον καθορισμό κοινών προτύπων για τα ευπαθή προϊόντα.
- 15 Το 1958 η ομάδα εργασίας υιοθέτησε το πρωτόκολλο της Γενεύης σχετικά με την τυποποίηση των νωπών οπωροκηπευτικών και των ξηρών και αποξηραμένων καρπών (που αναθεωρήθηκε το 1964 και το 1985, στο εξής: πρωτόκολλο της Γενεύης). Το πρωτόκολλο αυτό ορίζει στο σημείο I τα εξής:

«Κάθε προϊόν για το οποίο καθορίζονται εμπορικές ποιοτικές προδιαγραφές πρέπει να καθορίζεται σε ειδικό σχετικό πρότυπο με το όνομα του γένους και του είδους στα οποία ανήκει (λατινικό βοτανολογικό όνομα συνοδευόμενο, ενδεχομένως, από το όνομα του συγγραφέα). [...]

Εντούτοις, μπορεί να καθοριστεί γενικότερο πρότυπο για ομάδα προϊόντων, το οποίο εφαρμόζεται στην ομάδα στο μέτρο που το επιτρέπουν τα χαρακτηριστικά της.»

- 16 Βάσει του σημείο IX του πρωτοκόλλου της Γενεύης, η ομάδα εργασίας είναι αρμόδια να συντάσσει, εφόσον χρειάζεται, νέα ειδικά πρότυπα και τυχόν τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων. Κατά το σημείο X του πρωτοκόλλου της Γενεύης, έργο της ομάδας εργασίας είναι επίσης η επεξεργασία των όρων μιας διεθνούς συμφωνίας που θα οριστικοποιήσει τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί στο πλαίσιο της UNECE για τα φρούτα και τα λαχανικά.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 17 Το Βασίλειο της Ισπανίας, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 6 Σεπτεμβρίου 2011, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 18 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Νοεμβρίου 2011, η Επιτροπή προέβαλε, δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ένσταση απαραδέκτου. Το Γενικό Δικαστήριο με διάταξη της 13ης Ιουλίου 2012 αποφάσισε να εξετάσει την ένσταση μαζί με την ουσία της υποθέσεως.
- 19 Κατόπιν τροποποίησης της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο όγδοο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.
- 20 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν εγγράφως σε διάφορες ερωτήσεις και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν εμπροθέσμως στο αίτημα αυτό.

- 21 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις που τους υπέβαλε το Γενικό Δικαστήριο στην επ' ακροατηρίου συζήτηση της 18ης Ιουνίου 2014. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση το Γενικό Δικαστήριο έθεσε προθεσμία στους διαδίκους για να προσκομίσουν στη δικογραφία αντίγραφο του πρωτοκόλλου της Γενεύης και αποφάσισε να μην περατώσει την προφορική διαδικασία εν αναμονή της προσκομίσεώς του. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν εμπροθέσμως στο αίτημα του Γενικού Δικαστηρίου και στις 26 Ιουνίου 2014, μετά την κατάθεση αντιγράφου του πρωτοκόλλου της Γενεύης, με απόφαση του προέδρου του όγδοου τμήματος περατώθηκε η προφορική διαδικασία.
- 22 Το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη διάταξη,
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 23 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη,
 - να καταδικάσει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

- 24 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη, διότι η προσβαλλόμενη διάταξη αποτελεί αμιγώς επιβεβαιωτική πράξη και, επομένως, δεν μπορεί να ασκηθεί εναντίον της προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.
- 25 Κατά την Επιτροπή, η υποχρέωση αναγραφής ενδείξεως περί της επεξεργασίας που έχουν υποστεί τα εσπεριδοειδή μετά τη συγκομιδή δεν αποτελεί νέα υποχρέωση, αλλά υφίσταται στη νομοθεσία της Ένωσης από το 1971. Διατάξεις κατ' ουσίαν όμοιες με την προσβαλλόμενη διάταξη περιλαμβάνονταν ήδη σε διάφορους κανονισμούς που είχαν εκδοθεί πριν από το 2002. Από το 2002 και μετά το γράμμα της εκάστοτε κρίσιμης διατάξεως ήταν πανομοιότυπο με αυτό της προσβαλλόμενης διατάξεως.
- 26 Αυτό ισχύει για το σημείο VI Δ, τέταρτο εδάφιο, του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) 1799/2001 της Επιτροπής, της 12ης Σεπτεμβρίου 2001, για τον καθορισμό των προδιαγραφών εμπορίας που εφαρμόζονται στα εσπεριδοειδή (ΕΕ L 244, σ. 12), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2010/2002 της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 2002 (ΕΕ L 310, σ. 3), καθώς και για το παράρτημα I, τμήμα Β 2, σημείο VI Δ, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1580/2007 της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 2007, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής των κανονισμών (ΕΚ) 2200/96, (ΕΚ) 2201/96 και (ΕΚ) 1182/2007 του Συμβουλίου στον τομέα των οπωροκηπευτικών, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1221/2008 της Επιτροπής, της 5ης Δεκεμβρίου 2008 (ΕΕ L 336, σ. 1). Εξάλλου, κατά την Επιτροπή το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως δεν διαφέρει από τις περιστάσεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 2010/2002.
- 27 Προκαταρκτικώς επισημαίνεται ότι τόσο από το γράμμα του άρθρου 263 ΣΛΕΕ όσο και από τον σκοπό του, ο οποίος συνίσταται στην εδραίωση της ασφάλειας δικαίου, προκύπτει ότι πράξη που δεν προσβλήθηκε εντός της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής καθίσταται απρόσβλητη. Το εν λόγω απρόσβλητο δεν αφορά μόνον την πράξη αυτή καθαυτήν, αλλά και κάθε μεταγενέστερη πράξη η οποία θα είχε απλώς επιβεβαιωτικό χαρακτήρα. Η ως άνω λύση, η οποία δικαιολογείται από την απαιτούμενη νομική σταθερότητα, ισχύει τόσο για τις ατομικές όσο και για τις κανονιστικού χαρακτήρα πράξεις, όπως είναι ο κανονισμός. Διευκρινίζεται, όμως, ότι στην περίπτωση των κανονιστικών πράξεων, όπως οι κανονισμοί, όταν τροποποιείται διάταξη των πράξεων αυτών αναβιώνει η δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής όχι μόνον κατά της διατάξεως αυτής αλλά και κατά

όλων εκείνων οι οποίες, έστω και αν δεν έχουν τροποποιηθεί, αποτελούν από κοινού ένα σύνολο (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 2007, C-299/05, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2007, σ. I-8695, σκέψεις 29 και 30· αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 10ης Ιουνίου 2009, T-257/04, Πολωνία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-1545, σκέψη 70, και της 2ας Οκτωβρίου 2009, T-300/05 και T-316/05, Κύπρος κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψη 258).

- 28 Όσον αφορά το ζήτημα πότε μια πράξη θεωρείται αμιγώς επιβεβαιωτική προγενέστερης πράξεως, κατά πάγια νομολογία αυτό συμβαίνει όταν η επίμαχη πράξη δεν περιέχει κανένα νέο στοιχείο σε σχέση με την προγενέστερη πράξη και δεν προηγήθηκε αυτής επανεξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη της προγενέστερης πράξεως (αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 2001, T-186/98, Inpesca κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-557, σκέψη 44· της 6ης Μαΐου 2009, T-12/08 P, M κατά ΕΜΕΑ, Συλλογή Υπ.Υπ. 2009, σ. I-B-1-31 και II-B-1-159, σκέψη 47, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2011, T-407/07, CMB και Christof κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψη 89).
- 29 Η νομολογία αυτή, που αφορά τις ατομικές πράξεις, πρέπει να εφαρμοστεί και στην περίπτωση των κανονιστικών πράξεων, δεδομένου ότι δεν συντρέχει λόγος διαφοροποιήσεως σε σχέση με τις τελευταίες. Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι το Γενικό Δικαστήριο στην απόφαση Κύπρος κατά Επιτροπής, σκέψη 27 ανωτέρω (σκέψη 276), αφού διαπίστωσε ότι πριν από την έκδοση της επίμαχης στη δίκη εκείνη διατάξεως δεν είχε προηγηθεί επανεξέταση της καταστάσεως, έκρινε ότι η εν λόγω διάταξη ήταν επιβεβαιωτική πανομοιότυπης προγενέστερης διατάξεως.
- 30 Προφανώς το ζήτημα της υπάρξεως επιβεβαιωτικής πράξεως δεν τίθεται καν σε περίπτωση που το περιεχόμενο της μεταγενέστερης πράξεως είναι διαφορετικό από αυτό της προγενέστερης. Διευκρινίζεται, όμως, ότι αμιγώς φραστικές τροποποιήσεις που δεν επηρεάζουν την ουσία του περιεχομένου της επίμαχης πράξεως δεν εμποδίζουν τον χαρακτηρισμό της εν λόγω πράξεως ως επιβεβαιωτικής. Έτσι το Γενικό Δικαστήριο στην απόφαση Κύπρος κατά Επιτροπής, σκέψη 27 ανωτέρω (σκέψη 270), έκρινε ότι «η λήξη της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής αντιτάσσεται, σε περίπτωση ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά τροποποιημένης διατάξεως, όχι μόνον όταν η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει διάταξη περιλαμβανόμενη στην πράξη ως προς την οποία έληξε η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, αλλά και όταν, παρά την τροποποίηση του γράμματός της, δεν μεταβάλλεται η ουσία της [...]».
- 31 Η νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 28 ανωτέρω αφορά, επομένως, την περίπτωση που το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξεως (ήτοι, αν πρόκειται για κανονιστική πράξη, το γράμμα της οικείας διατάξεως) είναι κατ' ουσίαν όμοιο με το περιεχόμενο της προγενέστερης πράξεως.
- 32 Γεννάται, επομένως, το ερώτημα υπό ποιες συνθήκες τίθεται ζήτημα «επανεξετάσεως», με αποτέλεσμα μια μεταγενέστερη πράξη όμοιου, κατ' ουσίαν, περιεχομένου με αυτό προγενέστερης πράξεως να μην μπορεί να χαρακτηριστεί επιβεβαιωτική της προγενέστερης πράξεως.
- 33 Δεν μπορεί να θεωρηθεί επανεξέταση, κατά την έννοια της νομολογίας που αναφέρθηκε στη σκέψη 28 ανωτέρω, η απλή επαλήθευση, εκ μέρους του εκδότη της πράξεως, των πραγματικών και νομικών στοιχείων που δικαιολογούν την έκδοση της πράξεως, πριν επιβεβαιώσει εκ νέου το περιεχόμενό της. Ο γενικός εισαγγελέας G. Slynn στις προτάσεις που ανέπτυξε στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1986, 294/84, Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 977, 978 και 981), έκρινε ότι μια απλή «δεύτερη εξέταση» των πραγματικών και νομικών στοιχείων που δικαιολόγησαν την έκδοση μιας αποφάσεως δεν αποτελεί επανεξέταση αποκλείουσα την ύπαρξη επιβεβαιωτικής πράξεως.
- 34 Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη νέων και ουσιωδών στοιχείων μπορεί να δικαιολογήσει την υποβολή αιτήσεως για επανεξέταση προγενέστερης αποφάσεως που έχει καταστεί απρόσβλητη (βλ. απόφαση Inpesca κατά Επιτροπής, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 47, και απόφαση M

- κατά ΕΜΕΑ, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Σε περίπτωση που μια πράξη αποτελεί απάντηση σε αίτηση στην οποία γίνεται επίκληση νέων και ουσιωδών στοιχείων, με την οποία ζητείται από τη διοίκηση να προβεί σε επανεξέταση της προγενέστερης αποφάσεως, η πράξη αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αμιγώς επιβεβαιωτικό χαρακτήρα, στο μέτρο που αποφαίνεται επί στοιχείων που προβάλλονται ως νέα και ουσιώδη και περιλαμβάνει, συνεπώς, ένα νέο στοιχείο σε σχέση με την προγενέστερη απόφαση (βλ. απόφαση Inpresca κατά Επιτροπής, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 46 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 35 Έτσι, μετά την επανεξέταση, η οποία στηρίζεται σε νέα και ουσιώδη στοιχεία, μιας αποφάσεως που έχει καταστεί απρόσβλητη, το οικείο όργανο πρέπει να εκδώσει μια νέα απόφαση η νομιμότητα της οποίας μπορεί, αν χρειαστεί, να αμφισβητηθεί ενώπιον του δικαστή της Ένωσης. Αντιθέτως, σε περίπτωση ελλείψεως νέων και ουσιωδών στοιχείων το όργανο δεν οφείλει να προβεί σε επανεξέταση της προγενέστερης αποφάσεως του (αποφάσεις Inpresca κατά Επιτροπής, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 48, και M κατά ΕΜΕΑ, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 51).
- 36 Από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι μια πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε κατόπιν επανεξετάσεως της καταστάσεως, με αποτέλεσμα να αποκλείεται ο επιβεβαιωτικός της χαρακτήρας, όταν η εν λόγω πράξη εκδόθηκε είτε κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου είτε αυτεπαγγέλτως από τον εκδότη της, βάσει ουσιωδών στοιχείων που δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά την έκδοση της προγενέστερης πράξεως. Ακριβώς επειδή τα στοιχεία αυτά δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά την έκδοση της προγενέστερης πράξεως, αποτελούν νέα στοιχεία.
- 37 Αντιθέτως, αν τα νομικά και τα πραγματικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται η νέα πράξη δεν διαφέρουν από αυτά που δικαιολόγησαν την έκδοση της προγενέστερης πράξεως, η νέα πράξη είναι αμιγώς επιβεβαιωτική της προγενέστερης.
- 38 Όσον αφορά τις συνθήκες υπό τις οποίες μπορούν ορισμένα στοιχεία να θεωρηθούν νέα και ουσιώδη, ένα στοιχείο πρέπει να θεωρηθεί νέο τόσο στην περίπτωση που αυτό δεν υπήρχε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προγενέστερης πράξεως (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση M κατά ΕΜΕΑ, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 53 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ. επίσης, υπ' αυτή την έννοια, διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, T-308/02, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-1363, σκέψη 57) όσο και στην περίπτωση που πρόκειται για στοιχείο που υπήρχε κατά την έκδοση της προγενέστερης πράξεως, αλλά το οποίο για οποιονδήποτε λόγο, περιλαμβανομένης της ελλείψεως επιμέλειας του εκδότη της πράξεως αυτής, δεν ελήφθη υπόψη κατά την έκδοσή της (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 33 ανωτέρω, σκέψη 15, και απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 3ης Μαρτίου 1994, T-82/92, Cortes Jimenez κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-69 και II-237, σκέψη 16).
- 39 Όσον αφορά τον ουσιώδη χαρακτήρα ενός στοιχείου, κατά την έννοια της προαναφερθείσας νομολογίας, για να έχει ουσιώδη χαρακτήρα το επίμαχο στοιχείο πρέπει να είναι ικανό να μεταβάλει ουσιωδώς τη νομική κατάσταση που ελήφθη υπόψη από τους εκδότες της προγενέστερης πράξεως (βλ., υπ' αυτή την έννοια, διάταξη SGL Carbon κατά Επιτροπής, σκέψη 38 ανωτέρω, 58 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Απαιτείται, δηλαδή, το οικείο στοιχείο να είναι ικανό να μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες βάσει των οποίων εκδόθηκε η προγενέστερη πράξη, όπως, μεταξύ άλλων, κάποιο στοιχείο που εγείρει αμφιβολίες ως προς τη βασιμότητα της λύσεως που υιοθετήθηκε με την επίμαχη πράξη (βλ. απόφαση M κατά ΕΜΕΑ, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 40 Επισημαίνεται, επίσης, ότι πρέπει να είναι δυνατή η υποβολή αιτήματος επανεξετάσεως ενός μέτρου που εξαρτάται από τη διατήρηση των νομικών και πραγματικών περιστάσεων που οδήγησαν στη λήψη του, προκειμένου να διαπιστωθεί αν είναι δικαιολογημένη η διατήρηση του μέτρου αυτού (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου M κατά ΕΜΕΑ, σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψεις 64 έως 66, και της 21ης Μαρτίου 2014, T-306/10, Yusef κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψεις 62 και 63). Μια νέα εξέταση που πραγματοποιείται προκειμένου να ελεγχθεί αν

μέτρο που λήφθηκε στο παρελθόν εξακολουθεί να είναι δικαιολογημένο υπό το πρίσμα μεταβολής της νομικής ή πραγματικής καταστάσεως που έχει εν τω μεταξύ επέλθει, οδηγεί στην έκδοση πράξεως η οποία δεν είναι αμιγώς επιβεβαιωτική της προγενέστερης πράξεως, αλλά αποτελεί πράξη δεκτική προσφυγής, η οποία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Ιανουαρίου 2010, C-362/08 P, *Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2010, σ. I-669, σκέψεις 56 έως 62).

- 41 Εν προκειμένω, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, το γράμμα της προσβαλλόμενης διατάξεως είναι πανομοιότυπο με το γράμμα της προγενέστερης διατάξεως την οποία αντικατέστησε, ήτοι το παράρτημα I, τμήμα Β 2, σημείο VI Δ, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού 1580/2007, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1221/2008. Η διάταξη αυτή ήταν, με τη σειρά της, πανομοιότυπη με τη διάταξη του σημείου VI Δ, τέταρτο εδάφιο, του παραρτήματος του κανονισμού 1799/2001, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2010/2002. Το γράμμα της προσβαλλόμενης διατάξεως, δηλαδή, ουδόλως έχει τροποποιηθεί από το 2002.
- 42 Υπό τις συνθήκες αυτές πρέπει να εξετασθεί, βάσει των προεκτεθέντων στις σκέψεις 28 έως 40, αν παρά ταύτα η προβαλλόμενη διάταξη εκδόθηκε κατόπιν επανεξετάσεως της καταστάσεως, με αποτέλεσμα να μη θεωρείται ως αμιγώς επιβεβαιωτική πράξη και να μπορεί να αποτελεί αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως.
- 43 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι αυτό συμβαίνει εν προκειμένω για τους ακόλουθους λόγους.
- 44 Πρώτον, η προσβαλλόμενη διάταξη εξαρτάται, σε κάποιο βαθμό, από τη διατήρηση των συνθηκών βάσει των οποίων εκδόθηκε. Πράγματι, σε μια εποχή διαρκών επιστημονικών εξελίξεων, εύλογα μπορεί να θεωρηθεί ότι μπορούν να επέρχονται σημαντικές μεταβολές σε τακτά διαστήματα στις δυνατότητες επεξεργασίας των εσπεριδοειδών μετά τη συγκομιδή τους και στα συντηρητικά ή τις άλλες χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται. Σε μια τέτοια περίπτωση είναι λογικό να αναμένεται περιοδική επανεξέταση των εφαρμοστέων μέτρων, ώστε να ελέγχεται αν αυτά παραμένουν δικαιολογημένα υπό το πρίσμα ενδεχόμενων μεταβολών της νομικής ή πραγματικής καταστάσεως. Η επιθυμία των συντακτών της προσβαλλόμενης διατάξεως φαίνεται ότι ήταν ακριβώς η διενέργεια ενός τέτοιου ελέγχου και όχι απλώς και μόνον η αναδιατύπωση υφιστάμενων διατάξεων.
- 45 Σημειώνεται, συναφώς, ότι η αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 543/2011 επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι «είναι σκόπιμο να ενσωματωθούν σε έναν νέο κανονισμό όλοι οι κανόνες εφαρμογής [για τον τομέα των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών], καθώς και οι αναγκαίες τροποποιήσεις με βάση τη σχετική πείρα».
- 46 Επομένως, εκδίδοντας τον κανονισμό 543/2011 η Επιτροπή δεν σκοπούσε απλώς να συγκεντρώσει σε ένα ενιαίο κείμενο όλους τους κανόνες εφαρμογής που ήταν ήδη σε ισχύ, αλλά ήθελε επίσης να επωφεληθεί από την ευκαιρία αυτή για να πραγματοποιήσει τυχόν «αναγκαίες τροποποιήσεις με βάση τη σχετική πείρα». Ο δεύτερος αυτός σκοπός είναι ενδεικτικός του ότι πριν από την υιοθέτηση της προσβαλλόμενης διατάξεως, όπως και κάθε άλλης διατάξεως του κανονισμού 543/2011, ενδέχεται να προηγήθηκε επανεξέταση της καταστάσεως, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατέθηκε στη σκέψη 28 ανωτέρω.
- 47 Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι μετά την έκδοση του κανονισμού 1221/2008, ο οποίος αποτελεί την τελευταία πράξη, πριν από την έκδοση του κανονισμού 543/2011, που περιλάμβανε διάταξη πανομοιότυπη με την προσβαλλόμενη, υπήρξε μεταβολή της κρίσιμης νομικής και πραγματικής καταστάσεως, η οποία θα μπορούσε, ενδεχομένως, να οδηγήσει σε τροποποίηση της προσβαλλόμενης διατάξεως και η οποία, για τον λόγο αυτό, απαιτούσε την επανεξέταση της καταστάσεως.

- 48 Πρέπει να υπομνησθεί, συναφώς, ότι κατά το άρθρο 113, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ν, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ (βλ. σκέψη 1 ανωτέρω), τα πρότυπα εμπορίας των προϊόντων καταρτίζονται από την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, «των τυποποιημένων συστάσεων της [UNECE]» (βλ. σκέψεις 13 έως 16 ανωτέρω).
- 49 Οι διάδικοι συμφωνούν ως προς το ότι κρίσιμο εν προκειμένω είναι το πρότυπο UNECE FFV-14 σχετικά με την εμπορία και τον έλεγχο της εμπορικής ποιότητας των εσπεριδοειδών. Το πρότυπο αυτό υιοθετήθηκε από την ομάδα εργασίας και έχει τροποποιηθεί επανειλημμένως.
- 50 Το σημείο VI της εκδόσεως του προτύπου UNECE FFV-14 του 2000, με τίτλο «Πρότυπο UNECE FFV-14 σχετικά με την εμπορία και τον έλεγχο της εμπορικής ποιότητας των εσπεριδοειδών που διακινούνται στο διεθνές εμπόριο μεταξύ των χωρών μελών της UNECE και προς τις χώρες αυτές», περιλάμβανε διατάξεις σχετικά με την επισήμανση της συσκευασίας, κατά τις οποίες η συσκευασία πρέπει «να φέρει εξωτερικά συγκεντρωμένες στην ίδια πλευρά με ευανάγνωστους, ανεξίτηλους και ορατούς χαρακτήρες» ορισμένες ενδείξεις. Το σημείο VI D του ίδιου προτύπου, με τίτλο «Εμπορικά χαρακτηριστικά» στο τέταρτο εδάφιο του όριζε ότι στη συσκευασία [στη γαλλική: colis] πρέπει να αναγράφονται «τυχόν συντηρητικά ή χημικές ουσίες που έχουν χρησιμοποιηθεί, εφόσον η χρήση τους είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία του κράτους εισαγωγής». Η έκδοση του προτύπου UNECE FFV-14 του 2004 δεν μετέβαλε τις ανωτέρω διατάξεις.
- 51 Αντιθέτως, η έκδοση του προτύπου UNECE FFV-14 του 2009 τροποποίησε τις διατάξεις αυτές. Συγκεκριμένα, το σημείο VI της εκδόσεως του προτύπου UNECE FFV-14 του 2009, με τίτλο «Πρότυπο UNECE FFV-14 σχετικά με την εμπορία και τον έλεγχο της εμπορικής ποιότητας των εσπεριδοειδών», όριζε ότι η συσκευασία πρέπει «να φέρει εξωτερικά συγκεντρωμένες στην ίδια πλευρά με ευανάγνωστους, ανεξίτηλους και ορατούς χαρακτήρες» ορισμένες ενδείξεις. Το σημείο VI D του ίδιου προτύπου, με τίτλο «Εμπορικά χαρακτηριστικά», στο έκτο εδάφιο όριζε ότι η συσκευασία [στη γαλλική: colis] πρέπει να περιλαμβάνει μνεία για «την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή (προαιρετικά, βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους εισαγωγής)».
- 52 Το σημείο VI της εκδόσεως του προτύπου UNECE FFV-14 του 2010 (η οποία ήταν εφαρμοστέα κατά τον χρόνο εκδόσεως του κανονισμού 543/2011) επαναλαμβάνει, όσον αφορά την επισήμανση, το πρότυπο UNECE FFV-14 του 2009, με τη μόνη διαφορά ότι αναφέρεται σε επισήμανση «συσκευασίας» [στη γαλλική: emballage] ενώ το πρότυπο του 2009 αναφερόταν σε επισήμανση «συσκευασίας» [στη γαλλική: colis]. Ορίζει ότι η «συσκευασία» πρέπει «να φέρει εξωτερικά συγκεντρωμένες στην ίδια πλευρά με ευανάγνωστους, ανεξίτηλους και ορατούς χαρακτήρες» ορισμένες ενδείξεις. Το σημείο VI D, με τίτλο «Εμπορικά χαρακτηριστικά», στο έκτο εδάφιο όριζε ότι η συσκευασία πρέπει να αναγράφει «την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή (προαιρετικά, βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους εισαγωγής)».
- 53 Επομένως, κατά τις εκδόσεις του 2000 και του 2004 του προτύπου UNECE FFV-14, αν είχε χρησιμοποιηθεί στα εσπεριδοειδή κάποιο συντηρητικό ή, γενικότερα, κάποια χημική ουσία (εφόσον η χρήση της επιτρεπόταν από τη νομοθεσία του κράτους εισαγωγής), έπρεπε υποχρεωτικά να αναγράφεται πάνω στις συσκευασίες των εσπεριδοειδών αυτών ένδειξη σχετικά με τη χρήση αυτή. Αντιθέτως, υπό την ισχύ των εκδόσεων του 2009 και του 2010 του ίδιου προτύπου, η αναγραφή της εν λόγω χρήσεως απαιτείται μόνον εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη νομοθεσία του κράτους εισαγωγής. Αν, δηλαδή, η νομοθεσία του οικείου κράτους εισαγωγής επιτρέπει τη χρήση του επίμαχου συντηρητικού ή της επίμαχης χημικής ουσίας χωρίς να απαιτεί σχετική αναγραφή στη συσκευασία των εσπεριδοειδών, τότε ούτε το πρότυπο UNECE FFV-14, κατά την έκδοση του 2009 και του 2010 αυτού, απαιτεί την αναγραφή αυτή.
- 54 Οι διάδικοι διαφωνούν ως προς την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στη νέα διατύπωση του προτύπου UNECE FFV-14 στις εκδόσεις του 2009 και του 2010. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι με τη διατύπωση αυτή «δεν λαμβάνεται θέση επί του ζητήματος της υποχρέωσης αναγραφής της επεξεργασίας που έχουν υποστεί τα εσπεριδοειδή μετά τη συγκομιδή και, επομένως, η UNECE απέχει από τη διατύπωση

- συστάσεως για την αναγραφή αυτή». Η Επιτροπή φρονεί ότι «η “επιλογή” στην οποία αναφέρεται η σύσταση απευθύνεται μόνο στα κράτη εισαγωγής και όχι στους ιδιώτες». Κατά την Επιτροπή η τροποποίηση του προτύπου UNECE FFV-14 «είναι αμιγώς τυπική και δεν επηρεάζει την ουσία». Έτσι, θεωρεί ότι «η τροποποίηση αυτή δεν αλλοιώνει τις περιστάσεις» που συνιστούν το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.
- 55 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι τα πρότυπα που υιοθετεί η UNECE απευθύνονται τόσο στα κράτη που μετέχουν στην ομάδα εργασίας όσο και σε όσους τα υιοθετούν αυτοβούλως. Έτσι, φρονεί ότι «η προαιρετική επισήμανση για την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή είναι απαίτηση που πρέπει να τηρείται από όλους τους αποδέκτες του προτύπου σε κάθε κράτος που το υιοθετεί». Στο υπόμνημα απαντήσεως το Βασίλειο της Ισπανίας κάνει ένα περαιτέρω βήμα και προσάπτει στην Επιτροπή ότι ερμηνεύει εσφαλμένα το πρότυπο UNECE FFV-14 αναγνωρίζοντας στα κράτη που μετέχουν στην UNECE την ευχέρεια να προβλέπουν ή μη την επισήμανση για την επεξεργασία των εσπεριδοειδών μετά τη συγκομιδή, ενώ, κατά την ίδια «η επίμαχη ευχέρεια [...] αφορά τους ιδιώτες».
- 56 Για να κριθεί το παραδεκτό της προσφυγής δεν απαιτείται να εξετασθεί ήδη από αυτό το στάδιο ούτε η ακριβής ερμηνεία των εκδόσεων του 2009 και του 2010 του επίμαχου προτύπου ούτε το ζήτημα αν αυτό απευθύνεται αποκλειστικά στα κράτη που μετέχουν στην UNECE ή και στους ιδιώτες. Τα ζητήματα αυτά έχουν σημασία για την ουσία της υποθέσεως και, εφόσον χρειαστεί, σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να εξετασθούν.
- 57 Για την ανάλυση του παραδεκτού της προσφυγής αρκεί η διαπίστωση ότι μετά το 2009, δηλαδή μετά την έκδοση του κανονισμού 1221/2008 (που περιλάμβανε διάταξη πανομοιότυπη με την προσβαλλόμενη διάταξη), υπήρξε τροποποίηση του γράμματος του προτύπου UNECE FFV-14, η οποία δεν ήταν αμιγώς φραστική. Πράγματι, ενώ στις προηγούμενες εκδόσεις προβλεπόταν κατά τρόπο σαφή ότι στη συσκευασία εσπεριδοειδών έπρεπε να αναγράφεται ένδειξη σχετικά με την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή, από την έκδοση του 2009 και μετά το επίμαχο πρότυπο προβλέπει απλή ευχέρεια ως προς το ζήτημα αυτό «βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους εισαγωγής». Σε αντίθεση προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, προφανώς δεν πρόκειται για μια καθαρά τυπική τροποποίηση.
- 58 Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να τροποποιήσει τη νομοθεσία της Ένωσης σύμφωνα με την τροποποίηση του προτύπου UNECE FFV-14, είχε πάντως την υποχρέωση να λάβει υπόψη την τροποποίηση αυτή, όπως απαιτεί το άρθρο 113, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ν, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ και, επομένως, όφειλε τουλάχιστον να επανεξετάσει τη σκοπιμότητα μιας τέτοιας τροποποίησεως. Η επανεξέταση αυτή έχει ως συνέπεια η προσβαλλόμενη διάταξη, μολονότι το περιεχόμενό της είναι πανομοιότυπο με το περιεχόμενο της διατάξεως που ίσχυε πριν από αυτή, να μην είναι επιβεβαιωτική της τελευταίας.
- 59 Τέλος, τρίτον, η διεξαγωγή της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που κατατέθηκαν στη δικογραφία από τους διαδίκους, από τις γραπτές απαντήσεις τους στις ερωτήσεις που τους υπέβαλε το Δικαστήριο στο πλαίσιο μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας, καθώς και τις διευκρινίσεις των διαδίκων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επιβεβαιώνει ότι υπήρξε πράγματι επανεξέταση της νομικής και πραγματικής καταστάσεως.
- 60 Όπως επιβεβαιώνουν και οι διάδικοι, το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, το οποίο μετά από τροποποιήσεις εκδόθηκε από την Επιτροπή ως ο κανονισμός 543/2011, εξετάστηκε από την ομάδα εμπειρογνομόνων για την τυποποίηση των οπωροκηπευτικών (στο εξής: ομάδα εμπειρογνομόνων) της Επιτροπής. Το σχέδιο που παρέλαβε και εξέτασε η ομάδα αυτή, το οποίο κατατέθηκε στη δικογραφία από το Βασίλειο της Ισπανίας, περιλάμβανε διάταξη η οποία προέβλεπε ότι η αναγραφή ενδείξεως σχετικά με την επεξεργασία που έχουν υποστεί τα εσπεριδοειδή ήταν προαιρετική [«post-harvest treatment (optional)», κατά το πρωτότυπο του εγγράφου αυτού στα αγγλικά]. Στο ίδιο σχέδιο μια διάταξη

πανομοιότυπη με την προσβαλλόμενη διάταξη είχε διαγραφεί, προφανώς για να δηλωθεί ότι επρόκειτο να εξαφανισθεί και να αντικατασταθεί από την προαναφερθείσα νέα διάταξη. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι το σχέδιο που προσκόμισε το Βασίλειο της Ισπανίας ήταν αυτό που είχε διαβιβάσει στην ομάδα εμπειρογνομόνων. Υποστήριξε, όμως, ότι η διατύπωση της επίμαχης διατάξεως του σχεδίου αυτού, η οποία διέφερε από τη διατύπωση της προσβαλλόμενης διατάξεως, οφειλόταν σε «σφάλμα» που είχε διαπράξει.

- 61 Από τα έγγραφα που κατατέθηκαν στη δικογραφία από τους διαδίκους και από τις διευκρινίσεις που έδωσαν τόσο εγγράφως όσο και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προκύπτει επίσης ότι ένα σχέδιο κανονισμού το οποίο περιλάμβανε διάταξη πανομοιότυπη με αυτή που αναφέρεται στη σκέψη 60 ανωτέρω διαβιβάστηκε στις 6 Απριλίου 2011 στην επιτροπή διαχείρισεως, ενόψει της εξετάσεως του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Απριλίου 2011. Το Βασίλειο της Ισπανίας προσκόμισε, ως παράρτημα της προσφυγής, αντίγραφο του σχεδίου αυτού. Στην 11 Απριλίου 2011 η Επιτροπή διαβίβασε, όμως, στην επιτροπή διαχείρισεως τροποποιημένο κείμενο του σχεδίου, το οποίο αυτή τη φορά περιλάμβανε διάταξη πανομοιότυπη με την προσβαλλόμενη διάταξη. Στα υπομνήματά της η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι οι πληροφορίες αυτές είναι ακριβείς, επισήμανε, όμως, όσον αφορά το συγκεκριμένο σχέδιο, ότι η διατύπωση της επίμαχης διατάξεως οφειλόταν σε «σφάλμα» το οποίο διορθώθηκε μόλις έγινε αντιληπτό.
- 62 Το Βασίλειο της Ισπανίας προσκόμισε, επίσης, ως παράρτημα στην προσφυγή, αντίγραφο επιστολών που είχαν αποστείλει δύο ισπανικά υπουργεία στην Επιτροπή, κατόπιν της συνεδριάσεως της επιτροπής διαχείρισεως της 13ης Απριλίου 2011, για να εκφράσουν τη διαφωνία τους με την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής, καθώς και απαντήσεις της Επιτροπής επί των επιστολών αυτών. Στις 4 Μαΐου 2011 ο γενικός διευθυντής εμπορίου και επενδύσεων του ισπανικού Υπουργείου Βιομηχανίας, Τουρισμού και Εμπορίου έστειλε επιστολή στον γενικό διευθυντή της γενικής διεύθυνσεως «Υγεία και καταναλωτές» με την οποία παρατηρούσε ότι στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνομόνων είχε συμφωνηθεί ότι ο κανονισμός που θα εξέδιδε η Επιτροπή θα ήταν σύμφωνος προς τη νέα διατύπωση του προτύπου UNECE FFV-14, κατά την οποία η αναγραφή των συντηρητικών ή άλλων χημικών ουσιών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή ήταν προαιρετική.
- 63 Ο ίδιος Ισπανός υπάλληλος έστειλε δεύτερη επιστολή, επίσης στις 4 Μαΐου 2011, στον γενικό διευθυντή της ΓΔ «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη» της Επιτροπής. Εξάλλου, η γενική διευθύντρια γεωργικών πόρων και κτηνοτροφίας του ισπανικού Υπουργείου Περιβάλλοντος, Υπαίθρου και Θαλάσσιου Περιβάλλοντος έστειλε επίσης επιστολή στις 3 Μαΐου 2011 στον γενικό διευθυντή της ίδιας ΓΔ της Επιτροπής.
- 64 Ο γενικός διευθυντής της ΓΔ «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη» απάντησε στις δύο ανωτέρω επιστολές με δύο επιστολές της 14ης και της 30ής Ιουνίου 2011 αντιστοίχως. Οι δύο αυτές επιστολές που συντάχθηκαν στα αγγλικά και στα ισπανικά, αντιστοίχως, έχουν όμοιο περιεχόμενο. Στις επιστολές αναφέρεται ότι το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής επικαιροποιούσε δέκα ειδικά πρότυπα εμπορίας, υπό το πρίσμα των πρόσφατων προτύπων της UNECE. Όσον αφορά το πρότυπο εμπορίας για τα εσπεριδοειδή, επισημαίνεται ότι η υποχρέωση επισημάνσεως που αφορά την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή είχε εισαχθεί με τον κανονισμό 1799/2001 και «μέχρι σήμερα εφαρμόζεται χωρίς σημαντικά προβλήματα για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας τροφίμων». Αναφέρεται περαιτέρω ότι οι «υπηρεσίες της Επιτροπής φρονούν ότι η κατάργηση της υποχρεώσεως επισημάνσεως δεν είναι δικαιολογημένη και θα προκαλέσει αντιρρήσεις από απόψεως ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας για τα πρόσθετα τροφίμων».
- 65 Από την πλευρά του ο γενικός διευθυντής της ΓΔ «Υγεία και καταναλωτές» απάντησε στην επιστολή που είχε λάβει από τον γενικό διευθυντή εμπορίου και επενδύσεων του ισπανικού Υπουργείου Βιομηχανίας, Τουρισμού και Εμπορίου (βλ. σκέψη 62 ανωτέρω) με επιστολή της 29ης Ιουνίου 2011,

στην οποία διαπίστωνε ότι το περιεχόμενο της επιστολής που είχε λάβει ήταν όμοιο με αυτό που είχε σταλεί από τον ίδιο Ισπανό υπάλληλο στον γενικό διευθυντή της ΓΔ «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη» και αρκέστηκε να παραπέμψει στην από 14 Ιουνίου 2011 απάντηση του τελευταίου.

- 66 Από το σύνολο των στοιχείων αυτών προκύπτει ότι κατά τη σύνταξη του σχεδίου κανονισμού, το οποίο μετά από τροποποιήσεις εκδόθηκε ως ο κανονισμός 543/2011, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αρχικά ευθυγραμμίστηκαν με την ισχύουσα έκδοση του προτύπου UNECE FFV-14 και σκόπευαν να ενσωματώσουν διάταξη όμοια με το πρότυπο αυτό στον κανονισμό που θα εξέδιδε η Επιτροπή.
- 67 Στη συνέχεια, όμως, κρίθηκε ότι μια τέτοια διατύπωση της εν λόγω διατάξεως προσέκρουε σε άλλα ζητήματα, όπως η «ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας για τα πρόσθετα τροφίμων», στην οποία αναφέρθηκε ο γενικός διευθυντής της ΓΔ «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη» στην προαναφερθείσα στη σκέψη 64 επιστολή του. Το Γενικό Δικαστήριο φρονεί ότι υπό την έννοια αυτή πρέπει να γίνει αντιληπτή η άποψη της Επιτροπής ότι η αρχική διατύπωση της επίμαχης διατάξεως στο σχέδιο κανονισμού οφειλόταν σε ένα «σφάλμα». Έτσι, στις 11 Απριλίου 2011, ενόψει της συνεδριάσεως της επιτροπής διαχειρίσεως, κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη ένα νέο σχέδιο, στο οποίο περιλαμβανόταν η ήδη ισχύουσα διατύπωση της επίμαχης διατάξεως.
- 68 Επομένως, πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως προηγήθηκε επανεξέταση της καταστάσεως, κατά την έννοια της νομολογίας που αναφέρθηκε στη σκέψη 28 ανωτέρω, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με την ίδια νομολογία, η διάταξη αυτή να μην μπορεί να θεωρηθεί ως αμιγώς επιβεβαιωτική των προγενέστερων όμοιων διατάξεων.
- 69 Πράγματι, οι προγενέστερες διατάξεις, παρότι είχαν όμοιο περιεχόμενο με αυτό της προσβαλλόμενης διατάξεως, αποτελούσαν απλώς μεταφορά, στο δίκαιο της Ένωσης, της ισχύουσας εκδόσεως του προτύπου UNECE FFV-14. Μόνο κατά την υιοθέτηση της προσβαλλόμενης διατάξεως η Επιτροπή, η οποία αρχικά σκόπευε να τροποποιήσει την ισχύουσα διάταξη του δικαίου της Ένωσης ώστε να εξακολουθήσει να είναι σύμφωνη με τον επίμαχο κανόνα, εξέτασε στη συνέχεια το ζήτημα αν είχε την ευχέρεια ή ακόμα και την υποχρέωση να αποκλίνει από το πρότυπο αυτό, ιδίως για να διασφαλίσει την «ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας [της Ένωσης] για τα πρόσθετα τροφίμων». Αφού έδωσε καταφατική απάντηση στο ερώτημα αυτό διατήρησε την επίμαχη διάταξη ως είχε και, για πρώτη φορά, τουλάχιστον από το 2002 και μετά, απέκλινε από τη διατύπωση του προτύπου UNECE FFV-14.
- 70 Επομένως, η προσβαλλόμενη διάταξη εκδόθηκε κατόπιν εξετάσεως ενός ζητήματος που δεν είχε εξετασθεί στο παρελθόν. Η εξέταση αυτή αποτελεί νέο και ουσιώδες στοιχείο το οποίο ελήφθη υπόψη κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως, ενώ δεν είχε ληφθεί υπόψη κατά την έκδοση των όμοιων προγενέστερων αποφάσεων και για τον λόγο αυτό η προσβαλλόμενη διάταξη δεν είναι αμιγώς επιβεβαιωτική των προγενέστερων διατάξεων, αλλά αποτελεί πράξη που μπορεί να προσβληθεί.
- 71 Επομένως, η υπό κρίση προσφυγή είναι παραδεκτή και πρέπει να εξετασθεί επί της ουσίας.

Επί της ουσίας

- 72 Προς στήριξη της προσφυγής το Βασίλειο της Ισπανίας επικαλείται πέντε λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αντλούνται πρώτον, από παραβίαση της αρχής του σεβασμού της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου, δεύτερον, από κατάχρηση εξουσίας, τρίτον, από έλλειψη αιτιολογίας, τέταρτον, από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και, πέμπτον, από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής του σεβασμού της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου

- 73 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εκδίδοντας πρότυπο εμπορίας, υπό τη μορφή της προσβαλλόμενης διατάξεως, το οποίο αποκλίνει από το πρότυπο UNECE FFV-14, παρέβη το άρθρο 113, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ και, κατά συνέπεια, παραβίασε την αρχή του σεβασμού της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό το Βασίλειο της Ισπανίας στηρίζεται, επίσης, στην αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού 543/2011, κατά την οποία «[γ]ια να αποφευχθούν οι περιττοί εμπορικοί φραγμοί, κατά τη θέσπιση ειδικών προδιαγραφών εμπορίας των επιμέρους προϊόντων, οι προδιαγραφές αυτές θα πρέπει να συμπίπτουν με τις προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από την [UNECE]».
- 74 Υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει της αρχής του σεβασμού της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου, ένας εκτελεστικός κανονισμός δεν μπορεί να παρεκκλίνει από τους κανόνες που περιέχονται στην πράξη την οποία εκτελεί (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Απριλίου 2011, Τ-576/08, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2011, σ. II-1578, σκέψη 100 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 75 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι κατά το άρθρο 113, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ν, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, οι «τυποποιημέν[ες] συστάσε[ις] της [UNECE]» αποτελούν απλώς ένα από τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή κατά την κατάρτιση των προτύπων εμπορίας ενός ή περισσότερων προϊόντων. Από το γράμμα της διατάξεως αυτής δεν συνάγεται ότι τα πρότυπα που καταρτίζει η Επιτροπή πρέπει να αναπαράγουν επακριβώς τα πρότυπα που καταρτίζει η UNECE.
- 76 Εξάλλου, στην επιχειρηματολογία του Βασιλείου της Ισπανίας και στα στοιχεία της δικογραφίας δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που θα μπορούσε να δικαιολογήσει ένα διαφορετικό συμπέρασμα, βάσει του οποίου, παρά τη σαφή και χωρίς αμφισημίες διατύπωσή της, η διάταξη αυτή θα έπρεπε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαιτεί από την Επιτροπή, όταν καταρτίζει πρότυπο εμπορίας για ένα ή περισσότερα προϊόντα, να μεταφέρει ως έχει το αντίστοιχο πρότυπο της UNECE.
- 77 Ειδικότερα, από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της ομάδας εργασίας που πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη από τις 4 έως τις 8 Μαΐου 2009, αντίγραφο των οποίων κατατέθηκε στη δικογραφία από την Επιτροπή ως παράρτημα του υπομνήματος αντικρούσεώς της, προκύπτει ότι τα πρότυπα που υιοθετούνται από την UNECE δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα ακόμα και για τα κράτη που μετέχουν στην UNECE. Συγκεκριμένα, στο σημείο 78 των πρακτικών αναφέρεται ότι η γραμματεία της ομάδας εργασίας εξήγησε στους συμμετέχοντες στη συνεδρίαση ότι «τα πρότυπα που καταρτίζονται στην UNECE [...] είναι απλές συστάσεις και δεν μπορούν να επιβληθούν στα κράτη. Τα ίδια τα κράτη αποφασίζουν ποια πρότυπα θα χρησιμοποιήσουν σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο».
- 78 Εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, τόσο το Βασίλειο της Ισπανίας όσο και η Επιτροπή επιβεβαίωσαν ότι τα πρότυπα που υιοθετούνται από την UNECE δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα ούτε για τα κράτη που μετέχουν στην UNECE.
- 79 Επομένως, η έκδοση ενός προτύπου από την UNECE δεν συνεπάγεται καμία υποχρέωση για τα κράτη μέλη της Ένωσης, τα οποία είναι στο σύνολό τους μέλη της UNECE.
- 80 Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, το άρθρο 113, παράγραφος 2, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με τη σαφή και χωρίς αμφισημίες διατύπωσή του, υπό την έννοια ότι η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια όταν καταρτίζει, στο επίπεδο της Ένωσης, πρότυπα εμπορίας για ένα ή περισσότερα προϊόντα. Από τη στιγμή που στον τομέα της γεωργικής πολιτικής η νομολογία αναγνωρίζει στα θεσμικά όργανα, λαμβάνοντας υπόψη τις αρμοδιότητες που έχουν στον τομέα αυτό, ευρεία διακριτική ευχέρεια (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 3ης Μαΐου 2007, Τ-219/04, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-1323, σκέψη 105 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η διακριτική ευχέρεια που διαθέτει η Επιτροπή δυνάμει

της ανωτέρω διατάξεως είναι εξίσου ευρεία. Εντούτοις, σύμφωνα με την ίδια διάταξη, απόκειται στην Επιτροπή κατά την άσκηση της ευρείας αυτής διακριτικής ευχέρειας να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων στοιχείων, τα πρότυπα που εκδίδονται στο πλαίσιο της UNECE. Εξάλλου, ο μη δεσμευτικός χαρακτήρας των συστάσεων αυτών εξηγεί τη χρήση, στη διάταξη αυτή, του όρου «τυποποιημένες συστάσεις».

- 81 Κατά συνέπεια, από τη στιγμή που η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη, κατά την ανωτέρω διάταξη του βασικού κανονισμού, να υιοθετήσει στο επίπεδο της Ένωσης πρότυπο εμπορίας για τα εσπεριδοειδή με διατύπωση όμοια με αυτή του προτύπου UNECE FFV-14, δεν μπορεί να της προσαφθεί παραβίαση του βασικού κανονισμού και, επομένως, της αρχής του σεβασμού της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου.
- 82 Όσον αφορά το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας που αντλείται από το γράμμα της αιτιολογικής σκέψης 6 του κανονισμού 543/2011 (το οποίο υπενθυμίζεται στη σκέψη 73 ανωτέρω), διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι πρόκειται για μια αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 543/2011 και όχι για κανόνα υπέρτερης τυπικής ισχύος, όπως ο ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ. Επομένως, σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να τεθεί ζήτημα παραβίασεως της αρχής του σεβασμού της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου.
- 83 Ανεξαρτήτως τούτου, επισημαίνεται ότι ο όρος «συμπίπτουν» που χρησιμοποιείται σε αυτή την αιτιολογική σκέψη δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι κανόνες που υιοθετεί η Επιτροπή πρέπει να έχουν ακριβώς το ίδιο περιεχόμενο με τους κανόνες που υιοθετεί η UNECE.
- 84 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, οι εκτελεστικοί κανονισμοί πρέπει να ερμηνεύονται, κατά το δυνατό, κατά τρόπο σύμφωνο με τις διατάξεις του βασικού κανονισμού (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 1993, C-90/92, Dr Tretter, Συλλογή 1993, σ. I-3569, σκέψη 11, και της 10ης Σεπτεμβρίου 1996, C-61/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1996, σ. I-3989, σκέψη 52).
- 85 Εν προκειμένω, όμως, όπως ήδη έχει επισημανθεί, κατά το άρθρο 113, παράγραφος 2, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, ο οποίος αποτελεί τον βασικό κανονισμό, η Επιτροπή κατά την έκδοση προτύπων εμπορίας για συγκεκριμένα προϊόντα οφείλει να λαμβάνει υπόψη διάφορα στοιχεία, ένα μόνο εκ των οποίων αποτελούν τα πρότυπα της UNECE. Αν η Επιτροπή κατά την έκδοση του κανονισμού 543/2011 σκόπευε να επαναλάβει στο σύνολό τους, ως είχαν, τα αντίστοιχα ισχύοντα πρότυπα της UNECE χωρίς να λάβει υπόψη κανένα άλλο στοιχείο το οποίο, ενδεχομένως, θα συνηγορούσε υπέρ ενός διαφορετικού περιεχομένου κάποιου από τα πρότυπα προς υιοθέτηση, τότε θα παραβίαζε τον βασικό κανονισμό. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι αυτή ήταν η πρόθεσή της κατά την έκδοση του κανονισμού 543/2011. Η αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού αυτού πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι όταν πρέπει να εκδοθούν ειδικά πρότυπα εμπορίας για συγκεκριμένα προϊόντα, αυτά πρέπει να στηριχθούν στις τυποποιημένες συστάσεις που εκδίδει η UNECE, με τυχόν τροποποιήσεις που απαιτούνται για να ληφθούν υπόψη τα υπόλοιπα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 113, παράγραφος 2, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ.
- 86 Στο υπόμνημα απαντήσεως το Βασίλειο της Ισπανίας προσθέτει ότι στο μέτρο που η Επιτροπή υποστηρίζει στα υπομνήματά της (βλ., συναφώς, σκέψη 54 ανωτέρω) ότι δεν υπήρξε ουσιαστική τροποποίηση του προτύπου UNECE FFV-14, είναι σαφές ότι αθετεί την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 113, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ν, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ να λάβει υπόψη την τροποποίηση αυτή. Το Βασίλειο της Ισπανίας επικαλείται επίσης, στο πλαίσιο αυτό, την άποψη της Επιτροπής ότι η ευχέρεια που αναγνωρίζει το επίμαχο πρότυπο αφορά μόνο τα κράτη εισαγωγής, άποψη την οποία το Βασίλειο της Ισπανίας θεωρεί εσφαλμένη, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 55 ανωτέρω.
- 87 Τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά, τουλάχιστον στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής του σεβασμού της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου.

- 88 Πράγματι, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι κατά τη σύνταξη της προσβαλλόμενης διατάξεως η Επιτροπή έλαβε υπόψη το πρότυπο UNECE FFV-14, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 113, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο ν, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ. Αυτό προκύπτει από το γεγονός, το οποίο επικαλείται το Βασίλειο της Ισπανίας, ότι ένα πρώτο σχέδιο διατάξεως, που είχε συνταχθεί από την Επιτροπή, και το οποίο μετεξελίχθηκε στην προσβαλλόμενη διάταξη, περιλάμβανε διάταξη όμοια με τη σχετική διάταξη του UNECE FFV-14 (βλ. σκέψεις 60 και 61 ανωτέρω). Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι παραβίασε την υποχρέωσή της να λάβει υπόψη το επίμαχο πρότυπο.
- 89 Όσον αφορά την προβαλλόμενη ως εσφαλμένη άποψη της Επιτροπής, κατά την οποία το επίμαχο πρότυπο απευθύνεται μόνο στα κράτη και όχι, όπως φαίνεται να υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, και στις επιχειρήσεις, αρκεί να επισημανθεί ότι στο πλαίσιο του παρόντος λόγου ακυρώσεως τυχόν εσφαλμένη αντίληψη της Επιτροπής σχετικά με το περιεχόμενο του επίμαχου προτύπου σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να συνιστά αφεαυτής παραβίαση της αρχής της τηρήσεως της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου. Αν έχει πράγματι υπάρξει ένα τέτοιο σφάλμα, μπορεί να δικαιολογήσει την ακύρωση της προσβαλλόμενης διατάξεως για πρόδηλη πλάνη της Επιτροπής κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που της αναγνωρίζει το άρθρο 113, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ν, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ. Το ζήτημα όμως κατά πόσον η κρίση της Επιτροπής βαρύνεται με πρόδηλη πλάνη θα εξετασθεί στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως. Το επιχείρημα που διατυπώνει το Βασίλειο της Ισπανίας προς στήριξη του πέμπτου λόγου απαιτεί έναν τέτοιο έλεγχο από το Γενικό Δικαστήριο και στο πλαίσιο αυτό αρμόζει επίσης να εξετασθεί αν η Επιτροπή αντιλήφθηκε σωστά το περιεχόμενο της αντίστοιχης διατάξεως του προτύπου UNECE FFV-14.
- 90 Κατόπιν όλων αυτών των σκέψεων, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από κατάχρηση εξουσίας

- 91 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος προβάλλεται επικουρικώς, σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο δεν κάνει δεκτό τον πρώτο λόγο, το Βασίλειο της Ισπανίας προσάπτει στην Επιτροπή κατάχρηση εξουσίας, στο μέτρο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση για σκοπό διαφορετικό από αυτόν τον οποίο επικαλείται. Το Βασίλειο της Ισπανίας επικαλείται, συναφώς, τέσσερις ενδείξεις, ήτοι: πρώτον, το γράμμα της αιτιολογικής σκέψεως 6 του κανονισμού 543/2011 (βλ. σκέψη 73 ανωτέρω)· δεύτερον, την τροποποίηση του σχεδίου κανονισμού της Επιτροπής κατά τη διάρκεια των προπαρασκευαστικών εργασιών πριν από την έκδοσή του και τις εξηγήσεις που προβάλλεται ότι έδωσε η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την τροποποίηση· τρίτον, το περιεχόμενο των επιστολών που αναφέρονται στις σκέψεις 64 και 65 ανωτέρω· τέταρτον, το περιεχόμενο της υποχρέωσης επισημάνσεως που θεσπίζεται από την προσβαλλόμενη διάταξη η οποία, κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, έχει «επιλεκτικό χαρακτήρα».
- 92 Ειδικότερα, κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, ο λόγος που προέβαλε η Επιτροπή για να στηρίξει την προβλεπόμενη στην προσβαλλόμενη διάταξη υποχρέωση επισημάνσεως αφορούσε μια συγκεκριμένη ουσία, την ορθοφαινυλοφαινόλη, και το άλας του νατρίου της ουσίας αυτής, το οποίο ονομάζεται «ορθοφαινυλοφαινικό νάτριο» (στο εξής, από κοινού: OPP). Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας έπρεπε, όμως, να γίνεται μνεία του OPP στη νομοθεσία σχετικά με τα πρόσθετα τροφίμων, στο μέτρο που το OPP αφορούσε τη νομοθεσία αυτή. Το Βασίλειο της Ισπανίας φρονεί επίσης ότι η υποχρέωση που θεσπίζει η προσβαλλόμενη διάταξη έχει διακριτικό χαρακτήρα, στο μέτρο που δεν εφαρμόζεται σε όλα τα οπωροκηπευτικά.
- 93 Το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει, επ' αυτού, ότι η υλοποίηση της νομοθεσίας για τα πρόσθετα τροφίμων αποτελεί σκοπό που δεν σχετίζεται με τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που απονέμει στην Επιτροπή το άρθρο 113 του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ. Εξ αυτού συνάγει ότι η Επιτροπή έδρασε για σκοπό διαφορετικό από αυτόν που επικαλείται στην προσβαλλόμενη πράξη. Επίσης, έδρασε για

σκοπό διαφορετικό από αυτόν που προσδιορίζεται στον κανονισμό 543/2011 και στο άρθρο 113 του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, στο οποίο στηρίζεται η αρμοδιότητα εκδόσεως της προσβαλλόμενης διατάξεως.

- 94 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει επίσης ότι η έκδοση προτύπων εμπορίας αποτελεί εργαλείο που εντάσσεται στην κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 40 ΣΛΕΕ, για την επίτευξη των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής που εξαγγέλλονται στο άρθρο 39 ΣΛΕΕ. Μολονότι η νομολογία δέχεται ότι κατά την επιδίωξη των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής δεν μπορεί να παραβλέπονται απαιτήσεις γενικού συμφέροντος όπως η προστασία των καταναλωτών ή της υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων, ένας τέτοιος λόγος δεν μπορεί να επιτρέψει στην Επιτροπή να θεσπίσει μια γενική και απόλυτη υποχρέωση χωρίς κανένα ορθό νομικό έρεισμα. Η θέσπιση μιας τέτοιας υποχρέωσης θα ήταν δυνατή μόνο δυνάμει του άρθρου 169 ΣΛΕΕ το οποίο στην παράγραφο 1 ορίζει ότι «[π]ροκειμένου να προωθήσει τα συμφέροντα των καταναλωτών και να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, η Ένωση συμβάλλει στην προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και στην προώθηση του δικαιώματός τους για ενημέρωση, εκπαίδευση και οργάνωσή τους για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους». Το άρθρο αυτό δεν απονέμει, όμως, καμία άμεση αρμοδιότητα στην Επιτροπή. Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, αυτή είναι μια πρόσθετη απόδειξη της καταχρήσεως εξουσίας που προσάπτει στην Επιτροπή.
- 95 Επ' αυτού πρέπει να υπομνησθεί προκαταρκτικώς η πάγια νομολογία κατά την οποία μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, λυσιτελών και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό διαφορετικό από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την παράκαμψη μιας διαδικασίας που προβλέπει ειδικά η Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 2008, C-442/04, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2008, σ. I-3517, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 96 Εν προκειμένω, όμως, καμία από τις ενδείξεις που επικαλείται το Βασίλειο της Ισπανίας στην επιχειρηματολογία του δεν αποδεικνύει ότι η προσβαλλόμενη διάταξη εκδόθηκε για σκοπούς διαφορετικούς από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την παράκαμψη μιας διαδικασίας που προβλέπει ειδικά η Συνθήκη.
- 97 Όσον αφορά το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας που αντλείται από το γράμμα της αιτιολογικής σκέψεως 6 του κανονισμού 543/2011, επισημάνθηκε ήδη στη σκέψη 85 ανωτέρω ότι ο όρος «συμπίπτουν» δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή σκόπευε να υιοθετήσει στο σύνολό τους ως είχαν τις ισχύουσες τυποποιημένες συστάσεις της UNECE χωρίς καμία δυνατότητα τροποποιήσεων. Σε κάθε περίπτωση, όποιες και αν ήταν οι προθέσεις της Επιτροπής κατά την έκδοση του κανονισμού 543/2011, η εν λόγω αιτιολογική σκέψη δεν αποδεικνύει ότι η Επιτροπή επιδίωκε σκοπό διαφορετικό από αυτόν που προέβαλε, ήτοι τον καθορισμό ειδικών προτύπων εμπορίας για ορισμένα προϊόντα, περιλαμβανομένων των εσπεριδοειδών.
- 98 Όσον αφορά τη δεύτερη και την τρίτη ένδειξη που επικαλείται το Βασίλειο της Ισπανίας, πράγματι από αυτές προκύπτει ότι κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως η Επιτροπή έλαβε, ιδίως, υπόψη το ΟΡΡ, το οποίο για μεγάλο χρονικό διάστημα υπαγόταν στη νομοθεσία σχετικά με τα πρόσθετα τροφίμων. Τίποτα, όμως, δεν επιβεβαιώνει το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας (βλ. σκέψη 93 ανωτέρω) ότι η προσβαλλόμενη διάταξη σκοπεύει να υλοποιήσει τη νομοθεσία αυτή.
- 99 Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι από το γράμμα του άρθρου 113, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο iii, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ προκύπτει σαφώς ότι τα πρότυπα εμπορίας που μπορεί να θεσπίσει η Επιτροπή υιοθετούνται λαμβανομένου υπόψη, ιδίως, «του συμφέροντος των καταναλωτών να λαμβάνουν επαρκείς και διαφανείς πληροφορίες». Εξάλλου, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, όπως αναγνωρίζει και το ίδιο το Βασίλειο της Ισπανίας, κατά την επιδίωξη των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής δεν μπορεί να παραβλέπονται απαιτήσεις γενικού συμφέροντος όπως η

- προστασία των καταναλωτών ή της υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων, απαιτήσεις τις οποίες τα θεσμικά όργανα της Ένωσης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη κατά την άσκηση των εξουσιών τους (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 855, σκέψη 12, και της 5ης Μαΐου 1998, C-180/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2265, σκέψη 120).
- 100 Επομένως, σε αντίθεση προς όσα φαίνεται ότι υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι υπήρξε εκ μέρους της Επιτροπής κατάχρηση της διαδικασίας σχετικά με την έκδοση των προτύπων εμπορίας βάσει του άρθρου 113 του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, προκειμένου να εκδοθεί διάταξη με σκοπό την προστασία των καταναλωτών, η έκδοση της οποίας κείται εκτός των αρμοδιοτήτων της. Για τον ίδιο λόγο πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα κατά το οποίο η Επιτροπή δεν διέθετε κανένα συγκεκριμένο νομικό έρεισμα για την έκδοση διατάξεως όπως η προσβαλλόμενη, καθώς η έκδοσή της θα ήταν δυνατή μόνο βάσει του άρθρου 169 ΣΛΕΕ, το οποίο δεν απονέμει καμία ευθεία αρμοδιότητα στην Επιτροπή (βλ. σκέψη 94 ανωτέρω).
- 101 Επομένως, σε κάθε περίπτωση, τα επιχειρήματα που εξετάστηκαν ανωτέρω δεν μπορούν να αποδείξουν ότι η προσβαλλόμενη διάταξη εκδόθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας, η οποία αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος λόγου.
- 102 Πράγματι, βέβαια, η ίδια η Επιτροπή υπογραμμίζει στα δικόγραφα της ότι η «επίσημη θέση» της ως προς τους λόγους που δικαιολόγησαν την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως, η οποία είναι όμοια με την αντίστοιχη προγενέστερη διάταξη, παρά την τροποποίηση του προτύπου UNECE FFV-14 που μεσολάβησε, είναι αυτή που εκτέθηκε στην επιστολή που αναφέρθηκε στη σκέψη 64 ανωτέρω. Επομένως, αν όντως, όπως φαίνεται ότι υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, η θέση αυτή στηρίζεται σε πλάνη περί το δίκαιο ως προς τις απαιτήσεις της «νομοθεσίας για τα πρόσθετα τροφίμων», μια τέτοια πλάνη θα μπορούσε να δικαιολογήσει την ακύρωση της προσβαλλόμενης διατάξεως. Πράγματι, η ίδια η Επιτροπή δέχεται ότι μια τέτοια πλάνη, σε περίπτωση που επιβεβαιωνόταν η ύπαρξή της, θα μπορούσε να οδηγήσει στην ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Υποστηρίζει, ωστόσο, ότι μια τέτοια υποθετική ακύρωση θα στηριζόταν σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ή σε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.
- 103 Επομένως, όπως το ζήτημα που αναφέρθηκε στη σκέψη 89 ανωτέρω και για ίδιους λόγους που αναφέρθηκαν στη σκέψη αυτή, το ζήτημα που τίθεται στη σκέψη 102 ανωτέρω θα αναλυθεί στο πλαίσιο της εξετάσεως του πέμπτου λόγου ακυρώσεως.
- 104 Ούτε η τέταρτη ένδειξη που επικαλείται το Βασίλειο της Ισπανίας, η οποία αντλείται από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης διατάξεως, μπορεί να αποδείξει κατάχρηση εξουσίας από την Επιτροπή. Το γεγονός ότι θεσπίζεται υποχρέωση σημανσεως για όλες τις ουσίες που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των εσπεριδοειδών μετά τη συγκομιδή για λόγους που σχετίζονται ουσιαστικά με μία μόνο από τις ουσίες αυτές, το OPP, καθώς και ότι η υποχρέωση αυτή θεσπίζεται μόνο για τα εσπεριδοειδή και όχι για άλλα φρούτα θα μπορούσε, ενδεχομένως, να δικαιολογήσει την ακύρωση της προσβαλλόμενης διατάξεως για πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ή για παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως ή της αναλογικότητας, αλλά θα μπορούσε να αποτελέσει απλώς ένδειξη καταχρήσεως εξουσίας. Πρόκειται και σε αυτή την περίπτωση για επιχειρήματα που πρέπει να εξετασθούν στο πλαίσιο της αναλύσεως του τέταρτου και του πέμπτου λόγου ακυρώσεως.
- 105 Κατόπιν όλων αυτών των σκέψεων, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από αθέτηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως

- 106 Το Βασίλειο της Ισπανίας προσάπτει στην Επιτροπή αθέτηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, λόγω της διαφοροποιήσεως που υποστηρίζει ότι υφίσταται μεταξύ, αφενός, της αιτιολογικής σκέψεως 6 του κανονισμού 543/2011 και, αφετέρου, της προσβαλλόμενης διατάξεως (βλ. επίσης σκέψη 73 ανωτέρω). Το Βασίλειο της Ισπανίας φρονεί ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης αποφάσεως είναι μεν σαφής, αλλά είναι αμφίσημη στο μέτρο που, ενώ κατά το πρότυπο UNECE FFV-14 είναι προαιρετική η επιβολή υποχρέωσης επισημάνσεως για την επεξεργασία που υφίστανται τα εσπεριδοειδή μετά τη συγκομιδή, ο κανονισμός 543/2011 δεν εκθέτει τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή απέκλινε από το πρότυπο αυτό και εισήγαγε με την προσβαλλόμενη διάταξη μια γενική και άνευ όρων υποχρέωση επισημάνσεως. Η υποχρέωση αυτή θεσπίστηκε χωρίς καμία αιτιολόγηση, πράγμα που συνιστά αθέτηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που απορρέει από το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και από τη σχετική νομολογία.
- 107 Συναφώς πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία την οποία επιβάλλει το άρθρο 296 ΣΛΕΕ πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της συγκεκριμένης πράξεως. Από την αιτιολογία αυτή πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εξέδωσε την πράξη, έτσι ώστε να παρέχεται στους ενδιαφερομένους η δυνατότητα να γνωρίσουν τους λόγους που δικαιολογούν το μέτρο που ελήφθη και στον δικαστή της Ένωσης τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχό του. Η αιτιολογία δεν απαιτείται, όμως, να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, δεδομένου ότι το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του περιεχομένου της αλλά και βάσει του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, C-310/04, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2006, σ. I-7285, σκέψη 57 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν τα κράτη μέλη έχουν μετάσχει ενεργά στη διαδικασία καταρτίσεως της επίδικης πράξεως και, επομένως, γνωρίζουν τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η πράξη αυτή (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Νοεμβρίου 2001, C-301/97, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-8853, σκέψη 188 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 108 Εξάλλου, όταν, όπως εν προκειμένω, πρόκειται για πράξη γενικής ισχύος, η αιτιολογία μπορεί να περιοριστεί στην περιγραφή, αφενός, της συνολικής καταστάσεως που οδήγησε στην έκδοσή της και, αφετέρου, των γενικών σκοπών που επιδιώκει (αποφάσεις Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, σκέψη 107 ανωτέρω, σκέψη 189, και της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 107 ανωτέρω, σκέψη 59).
- 109 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι, αν η αμφισβητούμενη πράξη αποκαλύπτει το ουσιώδες του επιδιωκόμενου από το θεσμικό όργανο σκοπού, θα ήταν υπερβολικό να απαιτηθεί ειδική αιτιολογία για καθεμία από τις τεχνικές επιλογές στις οποίες προέβη (βλ. απόφαση Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, σκέψη 107 ανωτέρω, σκέψη 190 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Το ίδιο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν τα όργανα της Ένωσης διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά την επιλογή των αναγκαίων μέσων για την εφαρμογή πολύπλοκης πολιτικής όπως είναι, εν προκειμένω, η κοινή γεωργική πολιτική (βλ. αποφάσεις Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, σκέψη 107 ανωτέρω, σκέψεις 191 και 192 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 110 Εν προκειμένω διαπιστώνεται ευθύς εξ αρχής ότι το σύνολο των επιχειρημάτων του Βασιλείου της Ισπανίας στηρίζεται σε ερμηνεία της αιτιολογικής σκέψεως 6 του κανονισμού 543/2011 η οποία, όπως εκτέθηκε ήδη στις σκέψεις 83 έως 85 ανωτέρω, είναι εσφαλμένη.
- 111 Πράγματι, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 83 έως 85 ανωτέρω, η εν λόγω αιτιολογική σκέψη δεν πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα πρότυπα εμπορίας της Ένωσης, που εκδίδει η Επιτροπή, επιβάλλεται να είναι όμοια με αυτά που εκδίδει η UNECE. Αν η Επιτροπή ενεργούσε κατ' αυτόν τον τρόπο θα αθετούσε την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 113, παράγραφος 2, στοιχείο α', του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, να λαμβάνει υπόψη κατά την έκδοση των προτύπων αυτών και τους

- λοιπούς παράγοντες που απαριθμούνται στην ανωτέρω διάταξη, πέραν των προτύπων που εκδίδει η UNECE. Επομένως, όπως επισημάνθηκε ήδη ανωτέρω, η εν λόγω αιτιολογική σκέψη πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή όταν εκδίδει τα πρότυπα εμπορίας που ισχύουν στο επίπεδο της Ένωσης καταβάλλει προσπάθεια να διασφαλίζει ότι τα πρότυπα που εκδίδει ανταποκρίνονται, σε γενικές γραμμές, σε αυτά που εκδίδει η UNECE, να φροντίζει, δηλαδή, εφόσον δεν απαιτείται κάτι διαφορετικό από άλλους λόγους, τα πρότυπα εμπορίας της Ένωσης να έχουν το ίδιο εύρος και το ίδιο περιεχόμενο με αυτά που εκδίδει η UNECE και να ευθυγραμμίζονται με αυτά.
- 112 Υπέρ της ερμηνείας αυτής της αιτιολογικής σκέψεως 6 του κανονισμού 543/2011 συνηγορεί μια συνολική σύγκριση μεταξύ, αφενός, της εκδόσεως του 2010 του προτύπου UNECE FFV-14 και, αφετέρου, του προτύπου εμπορίας της Ένωσης για τα εσπεριδοειδή, που θεσπίστηκε με τον ανωτέρω κανονισμό. Από τη σύγκριση αυτή προκύπτει ότι, μολονότι το πρότυπο εμπορίας της Ένωσης ακολουθεί, σε γενικές γραμμές, τη δομή και την παρουσίαση του προτύπου UNECE FFV-14 (έκδοση 2010), υπάρχουν πολλές επιμέρους διαφορές μεταξύ των δύο προτύπων, από απλές, μικρότερης σημασίας φραστικές, μέχρι και ουσιαστικές διαφορές, ένα μόνο παράδειγμα των οποίων αποτελεί η απόκλιση της προσβαλλόμενης διατάξεως από την αντίστοιχη διάταξη του προτύπου UNECE FFV-14. Μεταξύ άλλων, όπως επισημαίνει το ίδιο το Βασίλειο της Ισπανίας, διαπιστώνεται ότι οι φράπες, τα γκρέιπφρουτ και τα γλυκολέμονα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του προτύπου εμπορίας της Ένωσης που θεσπίζεται με τον κανονισμό 543/2011, ενώ εμπίπτουν στο πρότυπο UNECE FFV-14.
- 113 Επομένως, δεν υπάρχει ανακολουθία μεταξύ όσων αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού 543/2011 και της επιλογής της Επιτροπής στο νέο πρότυπο που ισχύει στο επίπεδο της Ένωσης να περιλάβει την προσβαλλόμενη διάταξη, η οποία παρά την τροποποίηση που μεσολάβησε στην αντίστοιχη διάταξη του προτύπου UNECE FFV-14, είναι όμοια με τις αντίστοιχες προγενέστερες διατάξεις. Επομένως, το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης διατάξεως είναι «διφορούμενη» δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 114 Εξάλλου, βάσει της νομολογίας που αναφέρεται στις σκέψεις 108 και 109 ανωτέρω, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή αθέτηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως λόγω του ότι δεν εξέθεσε στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 543/2011 τους ακριβείς λόγους για τους οποίους αποφάσισε να περιλάβει στο πρότυπο εμπορίας για τα εσπεριδοειδή την προσβαλλόμενη διάταξη, η οποία διαφέρει από την αντίστοιχη διάταξη του προτύπου UNECE FFV-14. Πράγματι, δεδομένων των πολυάριθμων διαφοροποιήσεων μεταξύ του προτύπου εμπορίας της Ένωσης για τα εσπεριδοειδή, που υιοθετήθηκε με τον ανωτέρω κανονισμό, και του προτύπου UNECE FFV-14 (βλ. σκέψη 112 ανωτέρω), θα ήταν αναμφίβολα υπερβολικό να απαιτηθεί από την Επιτροπή να παραθέσει ειδική αιτιολογία για κάθε μία απόκλιση.
- 115 Το συμπέρασμα που εκτίθεται στη σκέψη 114 ανωτέρω επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο από το γεγονός ότι είχε δοθεί η δυνατότητα στο Βασίλειο της Ισπανίας, όπως επιβεβαιώνουν τα στοιχεία που το ίδιο επικαλέσθηκε (βλ. σκέψεις 64 και 65 ανωτέρω), να πληροφορηθεί τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή αποφάσισε να μην υιοθετήσει στο επίπεδο της Ένωσης την τροποποίηση της διατάξεως του προτύπου UNECE FFV-14 που αφορά την επισήμανση.
- 116 Γενικότερα, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη διάταξη αποτελεί τμήμα του προτύπου εμπορίας της Ένωσης για τα εσπεριδοειδή, το οποίο αποτελεί πράξη γενικής ισχύος, διαπιστώνεται ότι η συνολική κατάσταση που οδήγησε στην έκδοση των ειδικών προτύπων εμπορίας, στα οποία περιλαμβάνεται το πρότυπο για τα εσπεριδοειδή, και οι γενικοί σκοποί που επιδιώκει η πράξη αυτή προκύπτουν, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομολογίας που παρατέθηκε στη σκέψη 108 ανωτέρω, με αρκετή σαφήνεια, από τις αιτιολογικές σκέψεις 5 και 6 του κανονισμού 543/2011. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν προέβαλε άλλη αιτίαση κατά της αιτιολογίας αυτής, πέραν της προβληθείσας ανακολουθίας μεταξύ του γράμματος της αιτιολογικής σκέψεως 6 του κανονισμού και του περιεχομένου της προσβαλλόμενης διατάξεως.

- 117 Το Βασίλειο της Ισπανίας στηρίζεται επίσης στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 1ης Απριλίου 1993, C-260/91 και C-261/91, *Diversint* και *Iberlacta* (Συλλογή 1993, σ. I-1885, σκέψεις 11 και 12), και του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Νοεμβρίου 2007, T-310/06, *Ουγγαρία κατά Επιτροπής* (Συλλογή 2007, σ. II-4619, σκέψεις 83 και 84), με τις οποίες κρίθηκε ότι στις αντίστοιχες υποθέσεις οι επίδικοι κανονισμοί έπασχαν από έλλειψη αιτιολογίας.
- 118 Όπως, όμως, ορθώς προβάλλει η Επιτροπή, οι περιστάσεις των υποθέσεων επί των οποίων εκδόθηκαν οι δύο ανωτέρω αποφάσεις είναι εντελώς διαφορετικές από αυτές της παρούσας υποθέσεως, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να συναχθεί από αυτές κανένα χρήσιμο συμπέρασμα για την παρούσα υπόθεση.
- 119 Πράγματι, η υπόθεση *Diversint* και *Iberlacta*, σκέψη 117 ανωτέρω (σκέψεις 11 και 12), αφορούσε διάταξη με αναδρομική ισχύ, περίπτωση στην οποία η νομολογία απαιτεί ειδική αιτιολογία στο σκεπτικό της προσβαλλόμενης πράξεως, όπως προκύπτει από τη σκέψη 10 της αποφάσεως αυτής. Εν προκειμένω, όμως, δεν προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη διάταξη έχει αναδρομική ισχύ.
- 120 Στην απόφαση *Ουγγαρία κατά Επιτροπής*, σκέψη 117 ανωτέρω (σκέψεις 82 έως 88), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι ορισμένες διατάξεις του επίμαχου στην υπόθεση εκείνη κανονισμού έπρεπε να ακυρωθούν λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, επειδή ο κανονισμός αυτός δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους τα νέα μέτρα που θέσπιζαν οι εν λόγω διατάξεις έπρεπε να εφαρμοστούν αμέσως. Το συμπέρασμα, όμως, αυτό του Γενικού Δικαστηρίου πρέπει να εξετασθεί εντός του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, το οποίο παρατίθεται στις σκέψεις 66 έως 72 της ίδιας αποφάσεως, από το οποίο προκύπτει ότι η έκδοση των επίμαχων μέτρων συνιστούσε προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των παραγωγών τους οποίους αφορούσαν τα μέτρα αυτά. Πράγματι, φαίνεται ότι στις σκέψεις 82 έως 88 της εν λόγω αποφάσεως παρατίθεται μια επάλληλη αιτιολογία, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο είχε ήδη κρίνει, στη σκέψη 72 της ίδιας αποφάσεως, ότι οι επίμαχες διατάξεις του οικείου κανονισμού έπρεπε να ακυρωθούν λόγω παραβιάσεως της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των παραγωγών.
- 121 Εν προκειμένω, όμως, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν έχει καν προβάλει ότι η προσβαλλόμενη διάταξη συνιστά προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των παραγωγών εσπεριδοειδών, των επιχειρηματιών του κλάδου ή άλλης κατηγορίας ενδιαφερομένων.
- 122 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τέταρτου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισεως

- 123 Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως το Βασίλειο της Ισπανίας προσάπτει στην Επιτροπή παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ παραγωγών, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 40, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι όλοι οι παραγωγοί φρούτων και παραγωγών βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση σχετικά με την πιθανότητα να υποστούν τα προϊόντα τους επεξεργασία μετά τη συγκομιδή. Το Βασίλειο της Ισπανίας αναφέρει, συναφώς, διάφορα παραδείγματα ουσιών που εφαρμόζονται μετά τη συγκομιδή, ιδίως στα μηλοειδή (μήλα και αχλάδια), τα πυρηνόκαρπα, τις μπανάνες και τις πατάτες.
- 124 Από τα δέκα όμως ειδικά πρότυπα εμπορίας που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό 543/2011 μόνο το πρότυπο για τα εσπεριδοειδή επιβάλλει με την προσβαλλόμενη διάταξη υποχρέωση σημάνσεως για τα συντηρητικά και τις λοιπές χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται κατά την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή. Επομένως, κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, η προσβαλλόμενη διάταξη αποτελεί μέτρο που εισάγει διακρίσεις σε βάρος των παραγωγών εσπεριδοειδών, το οποίο δεν δικαιολογείται αντικειμενικά. Η υποχρέωση σημάνσεως που εισάγεται με την προσβαλλόμενη διάταξη περνάει στον καταναλωτή το

- μήνυμα ότι τα εσπεριδοειδή αποτελούν τη μόνη κατηγορία φρούτων που υφίστανται επεξεργασία με χημικές ουσίες μετά τη συγκομιδή τους. Η εσφαλμένη αυτή εντύπωση θα ζημίωνε την εμπορία και την κατανάλωση των φρούτων αυτών και θα τα έθετε σε δυσμενή ανταγωνιστική θέση.
- 125 Το άρθρο 40, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το οποίο επικαλείται το Βασίλειο της Ισπανίας, ορίζει ότι η κοινή οργάνωση των αγορών, που εγκαθιδρύεται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής της Ένωσης, πρέπει να αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών ή καταναλωτών εντός της Ένωσης.
- 126 Κατά πάγια νομολογία, η απαγόρευση κάθε διακρίσεως στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, που θεσπίζεται στην ανωτέρω διάταξη, δεν αποτελεί παρά την ειδική έκφραση της γενικής αρχής της ισότητας, η οποία επιτάσσει να μην επιφυλάσσεται σε όμοιες καταστάσεις διαφορετική μεταχείριση ούτε σε διαφορετικές καταστάσεις όμοια μεταχείριση, εκτός αν η διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικά (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Μαΐου 2010, C-365/08, *Agrana Zucker*, Συλλογή 2010, σ. I-4341, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συνάγεται, έτσι, από τη νομολογία ότι, αν από την εξέταση των διατάξεων ενός μέτρου προκύψει αυθαίρετη διαφορετική μεταχείριση, ήτοι διαφορετική μεταχείριση μη επαρκώς δικαιολογημένη και μη στηριζόμενη σε αντικειμενικά κριτήρια (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1982, 106/81, *Kind* κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 2885, σκέψη 22, και της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-370/88, *Marshall*, Συλλογή 1990, σ. I-4071, σκέψη 24· απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 2001, T-52/99, *T. Port* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-981, σκέψη 82), το μέτρο αυτό πρέπει να ακυρωθεί, λόγω παραβάσεως της απαγορεύσεως των διακρίσεων που διαλαμβάνεται στο άρθρο 40, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, εκτός αν μια τέτοια διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικώς (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, *Γερμανία* κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 67, και απόφαση *Ισπανία* κατά Επιτροπής, σκέψη 80 ανωτέρω, σκέψη 106).
- 127 Η παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως λόγω διαφορετικής μεταχειρίσεως προϋποθέτει ότι οι σχετικές καταστάσεις είναι παρόμοιες λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων που τις χαρακτηρίζουν. Τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν διάφορες καταστάσεις και, ως εκ τούτου, τον παρεμφερή χαρακτήρα τους πρέπει, ειδικότερα, να προσδιορίζονται και να εκτιμώνται υπό το πρίσμα του αντικειμένου και του σκοπού της πράξεως της Ένωσης που θεσπίζει την εν λόγω διάκριση. Πρέπει, εξάλλου, να λαμβάνονται υπόψη οι αρχές και οι σκοποί του τομέα στον οποίο εμπίπτει η επίμαχη πράξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-127/07, *Arcelor Atlantique* και *Lorraine* κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-9895, σκέψεις 25 και 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Για να προσαφθεί στον νομοθέτη της Ένωσης παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως πρέπει να έχει μεταχειρισθεί με διαφορετικό τρόπο παρεμφερείς καταστάσεις, θέτοντας σε μειονεκτική θέση ορισμένα πρόσωπα σε σχέση με άλλα (βλ. προαναφερθείσα απόφαση *Arcelor Atlantique* και *Lorraine* κ.λπ., σκέψη 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 128 Από την ερμηνεία του κανονισμού 543/2011 προκύπτει, και δεν αμφισβητείται, άλλωστε, από την Επιτροπή, ότι, όπως επισημαίνει το Βασίλειο της Ισπανίας, κανένα από τα άλλα πρότυπα που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό αυτόν δεν περιλαμβάνει διάταξη αντίστοιχη με την προσβαλλόμενη διάταξη. Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι η υποχρέωση επισημάνσεως που επιβάλλεται από την προσβαλλόμενη διάταξη μόνο για τα εσπεριδοειδή τα οποία αφορά συνεπάγεται μειονέκτημα για τους παραγωγούς των φρούτων αυτών σε σχέση με τους παραγωγούς άλλων φρούτων και λαχανικών.
- 129 Βάσει, όμως, της νομολογίας που παρατέθηκε στη σκέψη 126 ανωτέρω, για να κριθεί αν αυτό αποτελεί παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγόρευσης των διακρίσεων, πρέπει να προσδιοριστεί το αντικείμενο και ο σκοπός της προσβαλλόμενης διατάξεως και να εξετασθεί αν η κατάσταση στη οποία βρίσκονται οι παραγωγοί εσπεριδοειδών τα οποία αφορά η προσβαλλόμενη διάταξη είναι παρεμφερής με αυτή στην οποία βρίσκονται οι παραγωγοί άλλων φρούτων και λαχανικών, σε σχέση με το στοιχείο αυτό.

- 130 Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο σκοπός της προσβαλλόμενης διατάξεως είναι να εξασφαλίσει καλύτερη πληροφόρηση για τους καταναλωτές των εσπεριδοειδών στα οποία αναφέρεται, εφιστώντας την προσοχή τους, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, στο γεγονός ότι τα φρούτα που προμηθεύτηκαν και ετοιμάζονται να καταναλώσουν έχουν υποστεί μετά τη συγκομιδή τους επεξεργασία με συντηρητικά ή άλλες χημικές ουσίες.
- 131 Ως προς το ζήτημα αυτό, είναι παγκοίμως γνωστό και προκύπτει από την κοινή πείρα ότι τα οπωροκηπευτικά μπορούν να διακριθούν σε δυο μεγάλες κατηγορίες, ανάλογα με το ενδεχόμενο επεξεργασίας της εξωτερικής τους επιφάνειας με κάποιο συντηρητικό ή άλλη χημική ουσία. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει αυτά που το περίβλημα ή ο φλοιός τους δεν έχει μεγάλο πάχος, με αποτέλεσμα να μην εμποδίζει τη διείσδυση των ουσιών στο εσωτερικό του φρούτου ή του λαχανικού· τα οπωροκηπευτικά αυτά καταναλώνονται, συνήθως ή και αποκλειστικά, με τον φλοιό τους. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει αυτά το περίβλημά των οποίων είναι αρκετά παχύ ώστε να εμποδίζει τη διείσδυση στο εσωτερικό τους των ουσιών που βρίσκονται στην επιφάνεια και τα οποία καταναλώνονται αποφλοιωμένα, δηλαδή το περίβλημά τους δεν καταναλώνεται αλλά απορρίπτεται.
- 132 Εφόσον, στην περίπτωση των οπωροκηπευτικών της δεύτερης κατηγορίας, το περίβλημά τους εμποδίζει τις ουσίες που χρησιμοποιούνται κατά την επεξεργασία της επιφάνειας να διεισδύσουν στο εσωτερικό και δεν καταναλώνεται το ίδιο, μπορεί να συναχθεί λογικά το συμπέρασμα, όπως επισημαίνει, εξάλλου, η Επιτροπή, ότι για αυτά τα οπωροκηπευτικά μπορεί να επιτραπεί η χρήση, ιδίως για την επεξεργασία της επιφάνειας μετά τη συγκομιδή, ουσιών των οποίων η χρήση δεν επιτρέπεται για τα οπωροκηπευτικά της πρώτης κατηγορίας ή να επιτραπεί για τα οπωροκηπευτικά της δεύτερης κατηγορίας η χρήση μεγαλύτερων δόσεων των ουσιών που επιτρέπονται για το σύνολο των οπωροκηπευτικών, με βάση την παραδοχή ότι τα υπολείμματα των ουσιών που χρησιμοποιούνται στα οπωροκηπευτικά της δεύτερης κατηγορίας θα μείνουν στο περίβλημα το οποίο θα απορριφθεί και δεν θα απορροφηθούν από τον οργανισμό του καταναλωτή.
- 133 Αυτή η σκέψη επιβεβαιώνεται από την ανάγνωση του κανονισμού (ΕΕ) 304/2010 της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 2010, για την τροποποίηση του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ανώτατα όρια καταλοίπων για την ουσία 2-phenyphenol μέσα ή πάνω σε ορισμένα προϊόντα (ΕΕ L 94, σ. 1), που αφορά τα ανώτατα όρια καταλοίπων για το OPP. Συγκεκριμένα, για τα εσπεριδοειδή ο κανονισμός αυτός ορίζει ανώτατο όριο καταλοίπων το οποίο «ισχύει έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2012 εκκρεμούσης της υποβολής και της αξιολόγησης των δύο πρόσθετων δοκιμών καταλοίπων» τουλάχιστον 50 φορές μεγαλύτερο απ' ό,τι στην περίπτωση άλλων οπωροκηπευτικών.
- 134 Διαπιστώνεται επίσης ότι εντός της δεύτερης κατηγορίας που αναφέρεται στη σκέψη 131 ανωτέρω τα εσπεριδοειδή αποτελούν ειδική και διακριτή υποκατηγορία. Πράγματι, ενώ κατά γενικό κανόνα το περίβλημα των εσπεριδοειδών δεν καταναλώνεται μαζί με την πούλπα, αλλά απορρίπτεται, όπως συμβαίνει με διάφορα άλλα φρούτα (μπανάνες, καρπούζια, πεπόνια), είναι παγκοίμως γνωστό, όπως ορθώς προβάλλει η Επιτροπή, ότι το περίβλημά τους έχει μια ειδική χρήση στη μαγειρική, για την παρασκευή μαρμελάδων, λικέρ (όπως το λιμοντσέλο) ή για να αρωματίσει ορισμένα μαγειρικά παρασκευάσματα όπως τα μπισκότα και οι σούπες.
- 135 Έτσι, μολονότι μπορεί να ληφθεί ως βάση η παραδοχή ότι το περίβλημα των εσπεριδοειδών δεν θα καταναλωθεί συγχρόνως με τη σάρκα τους και έτσι να επιτραπεί για τα εσπεριδοειδή επεξεργασία που δεν επιτρέπεται για τα οπωροκηπευτικά της δεύτερης κατηγορίας της σκέψεως 131 ανωτέρω, διαπιστώνεται επίσης ότι, σε αντίθεση προς ό,τι συμβαίνει με τα υπόλοιπα προϊόντα της κατηγορίας αυτής, ο καταναλωτής μπορεί να χρησιμοποιήσει το περίβλημά τους με τον τρόπο που αναφέρθηκε στη σκέψη 134 ανωτέρω και επομένως να το καταναλώσει. Κατά συνέπεια είναι απαραίτητο στην περίπτωση των εσπεριδοειδών να ενημερώνεται ο καταναλωτής ότι το εσπεριδοειδές που προμηθεύτηκε, ενώ είναι απολύτως κατάλληλο για συνήθη κατανάλωση, υπέστη επεξεργασία μετά τη

- συγκομιδή η οποία μπορεί να επηρεάζει τη χρήση του περιβλήματός του για μαγειρικούς σκοπούς. Δεν φαίνεται να υφίσταται παρόμοια ανάγκη στην περίπτωση άλλων εσπεριδοειδών των οποίων το περίβλημα δεν καταναλώνεται ούτε το Βασίλειο της Ισπανίας υποστήριξε κάτι τέτοιο.
- 136 Κατά συνέπεια, λόγω των προαναφερθέντων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των εσπεριδοειδών, οι παραγωγοί τους βρίσκονται σε διαφορετική κατάσταση από αυτή των παραγωγών άλλων οπωροκηπευτικών όσον αφορά τον σκοπό της πληροφόρησης των καταναλωτών για τις ουσίες που χρησιμοποιούνται κατά την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή. Επομένως, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω του ότι η προσβαλλόμενη διάταξη αφορά μόνο τα εσπεριδοειδή και όχι τα υπόλοιπα οπωροκηπευτικά.
- 137 Το Βασίλειο της Ισπανίας υπενθυμίζει συναφώς ότι η προσβαλλόμενη διάταξη δεν εφαρμόζεται σε όλα τα εσπεριδοειδή, καθώς οι φράπες, τα γκρέιπφρουτ και τα γλυκολέμονα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της (βλ. σκέψη 112 ανωτέρω).
- 138 Το στοιχείο, όμως, αυτό δεν μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα, στο μέτρο που ούτε προκύπτει από τα έγγραφα της δικογραφίας ούτε προβάλλεται από το Βασίλειο της Ισπανίας ότι το περίβλημα των τριών αυτών εσπεριδοειδών μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης για τους σκοπούς που αναφέρθηκαν στη σκέψη 134 ανωτέρω. Εξάλλου, οι διάδικοι όταν ρωτήθηκαν για τους λόγους για τους οποίους αυτά τα εσπεριδοειδή εξαιρέθηκαν από το ειδικό πρότυπο για τα εσπεριδοειδή που θεσπίζει ο κανονισμός 543/2011 απάντησαν ότι ιδίως οι περιορισμένες πωλήσεις τους στην Ευρώπη δικαιολογούσαν την εξαίρεση αυτή.
- 139 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει επίσης ότι και άλλα φρούτα μπορούν, όπως τα εσπεριδοειδή, να χρησιμοποιηθούν για μαγειρικά παρασκευάσματα ή για την παρασκευή μαρμελάδων και λικέρ. Το επιχείρημα, όμως, αυτό είναι αλυσιτελές. Αυτό που έχει σημασία για τα εσπεριδοειδή που υπάγονται στην προσβαλλόμενη διάταξη είναι ότι μια τέτοια χρήση αποτελεί σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με τη συνήθη χρήση των φρούτων αυτών: ενώ κατά κανόνα το περίβλημα των φρούτων αυτών απορρίπτεται και δεν καταναλώνεται, κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει όταν χρησιμοποιούνται για τους προαναφερθέντες σκοπούς. Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν ανέφερε παράδειγμα άλλου φρούτου του οποίου το περίβλημα κατά κανόνα απορρίπτεται χωρίς να καταναλωθεί, αλλά χρησιμοποιείται και για μαγειρικούς σκοπούς.
- 140 Το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η υποχρέωση σημάνσεως που θεσπίστηκε με την προσβαλλόμενη διάταξη ενδέχεται να δημιουργήσει την εσφαλμένη εντύπωση ότι μόνο τα εσπεριδοειδή υφίστανται επεξεργασία με χημικές ουσίες μετά τη συγκομιδή τους και να δημιουργήσει, έτσι, ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τους παραγωγούς των φρούτων αυτών σε σχέση με τους παραγωγούς άλλων φρούτων (βλ. σκέψη 124 ανωτέρω) δεν είναι επίσης λυσιτελές στο πλαίσιο της προβαλλόμενης παραβιάσεως της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.
- 141 Το επιχείρημα αυτό δεν αναιρεί το συμπέρασμα ότι οι παραγωγοί των εσπεριδοειδών που υπάγονται στην προσβαλλόμενη διάταξη δεν βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση με τους παραγωγούς άλλων οπωροκηπευτικών. Βάλλει κατά του πρόσφορου και αναγκαίου χαρακτήρα του οικείου μέτρου και έτσι, στην πραγματικότητα, θέτει ζήτημα παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας (η οποία είναι το αντικείμενο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως) και γενικότερα προβάλλει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως της Επιτροπής. Επομένως, το επιχείρημα αυτό πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ενώ στο πλαίσιο του υπό εξέταση λόγου είναι αλυσιτελές.

- 142 Το ίδιο ισχύει για ένα μεγάλο μέρος των επιχειρημάτων που προβάλλει επί του τέταρτου λόγου ακυρώσεως το Βασίλειο της Ισπανίας στο υπόμνημα απαντήσεως. Σκοπούν και αυτά να αποδείξουν ότι η προσβαλλόμενη διάταξη δημιουργεί αδικαιολόγητο ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τους παραγωγούς εσπεριδοειδών και γενικότερα να αμφισβητήσουν τον πρόσφορο και αναγκαίο χαρακτήρα του μέτρου που θεσπίζει η εν λόγω διάταξη.
- 143 Κατά συνέπεια, για τους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω, ο τέταρτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του πέμπτου λόγου, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

- 144 Με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η υποχρέωση σημάνσεως που επιβάλλεται με την προσβαλλόμενη διάταξη δεν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας. Επίσης, υποστηρίζει ότι η ανάλυση της Επιτροπής η οποία την οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως στηρίζεται σε ανακριβή δεδομένα, τα οποία δεν είναι ούτε συγκλίνοντα ούτε ικανά να δικαιολογήσουν τη διατήρηση της υποχρέωσης σημάνσεως που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη.
- 145 Το Βασίλειο της Ισπανίας επισημαίνει, συναφώς, ότι η Επιτροπή κατά τη διάρκεια των προπαρασκευαστικών εργασιών για την έκδοση του κανονισμού 543/2011 προέβαλε διαδοχικά δύο λόγους για την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως: αφενός, αναφέρθηκε στο «ειδικό καθεστώς» του ΟΡΡ και, αφετέρου, επικαλέστηκε, γενικότερα, την τήρηση των προδιαγραφών που επιβάλλονται από τη νομοθεσία της Ένωσης για τα πρόσθετα τροφίμων.
- 146 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας κανένας από τους δύο αυτούς λόγους δεν είναι βάσιμος. Καμία διάταξη του δικαίου της Ένωσης δεν επιβάλλει την αναγραφή, σε επισήμανση, της χρήσεως των επίμαχων ουσιών ούτε για τα οπωροκηπευτικά, εν γένει, ούτε ειδικά για τα εσπεριδοειδή.
- 147 Το Βασίλειο της Ισπανίας επισημαίνει, συναφώς, ότι η επεξεργασία των φρούτων μετά τη συγκομιδή, όπως και οι λοιπές μορφές επεξεργασίας με φυτοπροστατευτικά προϊόντα, υπόκεινται σε αυστηρή ρύθμιση, δυνάμει της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ L 230, σ. 1) [που αντικαταστάθηκε, από τις 13 Ιουνίου 2011, από τον κανονισμό (ΕΚ) 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414 του Συμβουλίου (ΕΕ L 309, σ. 1)] και του κανονισμού 396/2005. Πρόκειται για ειδικό νομικό πλαίσιο το οποίο στηρίζεται σε αναλυτικές τοξικολογικές μελέτες και το οποίο διασφαλίζει το αβλαβές των ουσιών αυτών για τους καταναλωτές και θεσπίζει αυστηρούς κανόνες ασφαλείας, ιδίως ορίζοντας ανώτατα όρια για τα κατάλοιπα των ουσιών.
- 148 Ο κανονισμός 396/2005 δεν επιβάλλει, βέβαια, την υποχρέωση επισήμανσεως για τη χρήση φυτοφαρμάκων, αλλά επιβάλλει άλλες υποχρεώσεις για να εξασφαλίσει την επαρκή πληροφόρηση των καταναλωτών. Έτσι, το Βασίλειο της Ισπανίας φρονεί ότι αν ο νομοθέτης της Ένωσης είχε κρίνει απαραίτητη ειδική επισήμανση που να εφιστά την προσοχή στη χρήση των φυτοφαρμακευτικών προϊόντων, θα είχε επιβάλει σχετική υποχρέωση.
- 149 Υπάρχουν επίσης και άλλες χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται σε διάφορα φρούτα κατά το στάδιο μετά τη συγκομιδή. Αυτές αποτελούν πρόσθετα και υπάγονται στην οικεία νομοθεσία, δηλαδή στην οδηγία 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων (ΕΕ L 109, σ. 29). Δυνάμει, όμως, του άρθρου 6, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής, τα νωπά φρούτα και λαχανικά που δεν έχουν αποφλοιωθεί, κοπεί ή υποστεί παρόμοια επεξεργασία εξαιρούνται από την υποχρέωση ενδείξεως των συστατικών στη συσκευασία.

- 150 Ειδικότερα όσον αφορά το OPP το Βασίλειο της Ισπανίας υπογραμμίζει ότι αυτό δεν εντάσσεται στην ομάδα των πρόσθετων τροφίμων από την υπαγωγή του στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 91/414 και μετά. Για την ουσία αυτή έχει καθοριστεί ανώτατο όριο καταλοίπων (βλ. σκέψη 133 ανωτέρω). Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει πλέον η δυνατότητα επιβολής υποχρέωσης επισημάνσεως για την εν λόγω ουσία. Ο προσωρινός χαρακτήρας του ανωτάτου ορίου καταλοίπων για την ουσία αυτή δεν αποτελεί βάσιμο επιχειρήμα υπέρ της επιβολής μιας τέτοιας υποχρέωσης, από τη στιγμή που ο κανονισμός 396/2005 αναφέρεται σε πλειάδα δραστικών ουσιών και δεν απαιτεί ειδική επισήμανση για καμία από αυτές.
- 151 Επισημαίνεται, προκαταρκτικώς, ότι μολοντί ο υπό εξέταση λόγος, όπως τιτλοφορείται στο δικόγραφο της προσφυγής, αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, τα επιχειρήματα που παραθέτει το Βασίλειο της Ισπανίας υπό τον τίτλο αυτό δεν σκοπούν να αποδείξουν μόνο παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας αλλά, γενικότερα, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως της Επιτροπής.
- 152 Στη συνέχεια, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, δυνάμει της αρχής της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, οι πράξεις των οργάνων της Ένωσης δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια του καταλλήλου και του αναγκαίου για την επίτευξη των σκοπών που νομίμως επιδιώκονται από την οικεία ρύθμιση, εξυπακουσμένου ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσοτέρων καταλλήλων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο καταναγκαστικό μέτρο και τα δυσμενή αποτελέσματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι δυσανάλογα προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο των προϋποθέσεων εφαρμογής της αρχής αυτής, δεδομένης της ευρείας διακριτικής ευχέρειας την οποία διαθέτει στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής ο νομοθέτης της Ένωσης, εν προκειμένω η Επιτροπή (βλ. σκέψη 81 ανωτέρω), η νομιμότητα μέτρου που έχει θεσπιστεί στον τομέα αυτό μπορεί να επηρεαστεί μόνο αν το μέτρο αυτό είναι προδήλως ακατάλληλο σε σχέση με τον σκοπό τον οποίο επιδιώκει το αρμόδιο όργανο (βλ. απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 107 ανωτέρω, σκέψεις 97 και 98 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εξάλλου, αυτό αναγνωρίζει και το Βασίλειο της Ισπανίας στην προσφυγή του.
- 153 Εντούτοις, μολοντί η νομολογία αναγνωρίζει ευρεία διακριτική εξουσία στην Επιτροπή, η άσκηση της εξουσίας αυτής δεν εξαιρείται του δικαστικού ελέγχου. Πράγματι, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει να εξακριβώνει την τήρηση των διαδικαστικών κανόνων, το υποστατό των πραγματικών περιστατικών που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή, την απουσία πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως των πραγματικών αυτών περιστατικών καθώς και την απουσία καταχρήσεως εξουσίας. Ειδικότερα, προκειμένου να εξακριβωθεί μήπως το αρμόδιο θεσμικό όργανο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει να ελέγχει κατά πόσον το όργανο αυτό εξέτασε, με επιμέλεια και αμεροληψία, όλα τα κρίσιμα στοιχεία της συγκεκριμένης περιπτώσεως, στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται τα συναχθέντα συμπεράσματα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2010, C-77/09, Gowan Comercio Internacional e Serviços, Συλλογή 2010, σ. I-13533, σκέψεις 56 και 57 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 154 Στην προσφυγή του, όμως, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ακριβώς ότι η ανάλυση της Επιτροπής στηρίχθηκε εν προκειμένω σε «ανακριβή δεδομένα». Επομένως, για την εξέταση του παρόντος λόγου πρέπει να εξετασθεί, σε πρώτη φάση, αν τα στοιχεία στα οποία στήριξε η Επιτροπή την ανάλυσή της είναι εσφαλμένα. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτό πρέπει εξετασθεί αν η Επιτροπή αντιλήφθηκε ορθά το περιεχόμενο του προτύπου UNECE FFV-14 (βλ. σκέψη 89 ανωτέρω). Πρέπει να εξετασθούν επίσης τα επιχειρήματα των διαδίκων σχετικά με τις ειδικότερες απαιτήσεις που ενδεχομένως προκύπτουν από τις διάφορες διατάξεις που έχουν θεσπιστεί για το OPP, δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας προσάπτει στην Επιτροπή ως προς το ζήτημα αυτό εσφαλμένη ερμηνεία του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου (βλ. σκέψη 150 ανωτέρω).

155 Σε δεύτερη φάση πρέπει να εξετασθεί, εφόσον χρειαστεί, αν η προσβαλλόμενη διάταξη αποτελεί μέτρο προδήλως ακατάλληλο σε σχέση με τον σκοπό που επιδιώκει η Επιτροπή, περίπτωση στην οποία θα επιβεβαιωνόταν παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

Επί του περιεχομένου του προτύπου UNECE FFV-14 (εκδόσεις του 2009 και του 2010)

156 Όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 51 και 52 ανωτέρω, οι εκδόσεις του 2009 και του 2010 του προτύπου UNECE FFV-14 όριζαν ότι η «συσκευασία» των εσπεριδοειδών πρέπει να περιλαμβάνει μνεία για «την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή (προαιρετικά, βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους εισαγωγής)». Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω (βλ. σκέψεις 54 και 55) οι διάδικοι διαφωνούν ως προς την ερμηνεία της φράσεως αυτής.

157 Ειδικότερα, το Βασίλειο της Ισπανίας προσάπτει στην Επιτροπή εσφαλμένη ερμηνεία του επίμαχου προτύπου, κατά το ότι θεωρεί ότι το πρότυπο αυτό καταλείπει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να προβλέψουν υποχρέωση επισημάνσεως για την επεξεργασία των εσπεριδοειδών μετά τη συγκομιδή, ενώ κατά το Βασίλειο της Ισπανίας η ευχέρεια αυτή αναγνωρίζεται για τις επιχειρήσεις.

158 Η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Τα πρότυπα που εκδίδει η UNECE είναι, βέβαια, διαθέσιμα στο κοινό, πράγμα που σημαίνει ότι όποιος το επιθυμεί, περιλαμβανομένων των επιχειρηματιών του τομέα των εσπεριδοειδών, μπορεί να λάβει υπόψη τις προδιαγραφές που ορίζουν και να συμμορφωθεί με αυτές οικειοθελώς. Εντούτοις, κατά το γράμμα του σημείου VII του πρωτοκόλλου της Γενεύης, κάθε κυβέρνηση που «δέχεται το πρωτόκολλο αυτό» οφείλει να λάβει «τα μέτρα που απαιτούνται από την εθνική της νομοθεσία για να προσαρμόσει τα πρότυπα προϊόντων αυτής», αναφερόμενη, για τον σκοπό αυτό, «στα ειδικά πρότυπα που θα εκδοθούν» όπως, εν προκειμένω, το πρότυπο UNECE FFV-14, ενώ υπενθυμίζεται ότι δεν πρόκειται για νομικά δεσμευτική υποχρέωση (βλ. σκέψη 77 ανωτέρω).

159 Επομένως, όταν κατά το γράμμα ενός τέτοιου προτύπου κάποιο μέτρο είναι προαιρετικό, πρόκειται, κατ' ανάγκη, για ευχέρεια επιλογής που καταλείπεται στην κρίση των κρατών των οποίων οι κυβερνήσεις έχουν δεχτεί το πρωτόκολλο της Γενεύης. Στην πραγματικότητα μια τέτοια ευχέρεια ισοδυναμεί για την UNECE με απουσία συστάσεως για συγκεκριμένο μέτρο, καθώς η απόφαση για τη λήψη του επίμαχου μέτρου καταλείπεται στην ελεύθερη εκτίμηση των σχετικών περιστάσεων εκ μέρους κάθε κράτους.

160 Το Βασίλειο της Ισπανίας υπενθυμίζει επίσης ότι η προσβαλλόμενη διάταξη βαίνει πέραν της ευχέρειας που αναγνωρίζει το πρότυπο UNECE FFV-14, στο μέτρο που κατά το άρθρο 113α, παράγραφος 2, του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ (βλ. σκέψη 2 ανωτέρω) εφαρμόζεται για όλα τα στάδια εμπορίας, συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγών και δεν αφορά μόνο τις εισαγωγές.

161 Αν το επιχείρημα αυτό έχει την έννοια ότι το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι το περιεχόμενο του προτύπου UNECE FFV-14, αναφερόμενο στην «εθνική νομοθεσία του κράτους εισαγωγής», απαγορεύει την επιβολή της υποχρέωσης αυτής από τη νομοθεσία του κράτους εξαγωγής, τότε το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

162 Όπως προκύπτει από όσα εκτίθενται στις σκέψεις 13 έως 14 ανωτέρω, ένας από τους βασικούς σκοπούς που επιδιώκει η UNECE, ιδίως με την επεξεργασία προτύπων όπως το επίμαχο πρότυπο UNECE FFV-14, είναι να διευκολύνει την οικονομική ολοκλήρωση των μελών του. Ειδικότερα, η εναρμόνιση των προτύπων εμπορίας σκοπεί, σαφώς, να αποτρέψει τη δημιουργία περιττών εμποδίων στο εμπόριο λόγω αποκλίσεων μεταξύ των προτύπων εμπορίας που ισχύουν στα διάφορα κράτη.

- 163 Διάταξη που καθιστά υποχρεωτική την ειδική επισήμανση ορισμένων προϊόντων μπορεί να αποτελέσει τέτοιο εμπόδιο μόνον εφόσον επιβάλλεται από το κράτος εισαγωγής. Αν το κράτος εισαγωγής δεν απαιτεί ειδική επισήμανση των οικείων προϊόντων, προφανώς δεν θα εμποδίσει την εισαγωγή τους από άλλο κράτος, ακόμη κι αν φέρουν την επισήμανση που απαιτείται από τη νομοθεσία του κράτους αυτού (του κράτους εξαγωγής).
- 164 Επομένως, σε περίπτωση όπως η υπό κρίση, το πρότυπο εμπορίας που εκδίδει η UNECE δεν αναφέρεται ούτε πρέπει να αναφέρεται στη νομοθεσία του κράτους εξαγωγής. Κατά συνέπεια, όταν το πρότυπο UNECE FFV-14 ορίζει ότι η αναγραφή της επεξεργασίας των εσπεριδοειδών μετά τη συγκομιδή είναι προαιρετική, ανάλογα με την εθνική νομοθεσία του κράτους εισαγωγής, η διάταξη αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σύσταση προς τα κράτη εξαγωγής να μην επιβάλουν μια τέτοια αναγραφή διά της εθνικής τους νομοθεσίας. Έχει απλώς την έννοια ότι το κράτος εισαγωγής έχει την ευχέρεια να απαιτήσει την επισήμανση αυτή, ακόμη και αν αυτή δεν επιβάλλεται από τη νομοθεσία του κράτους εξαγωγής των προϊόντων.
- 165 Επομένως, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως δεν ακολούθησε μια σύσταση που περιλαμβάνει το πρότυπο UNECE FFV-14, ανεξαρτήτως του μη δεσμευτικού χαρακτήρα των εν λόγω προτύπων. Δεν μπορεί, επίσης, να της προσαφθεί εσφαλμένη ερμηνεία του περιεχομένου του προτύπου αυτού ούτε, επομένως, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως για τον λόγο αυτό.

Επί των διατάξεων που αφορούν το OPP

- 166 Στη συνέχεια πρέπει να εξετασθεί το ζήτημα των διατάξεων που επιτρέπουν τη χρήση του OPP για την επεξεργασία των εσπεριδοειδών και, ενδεχομένως, άλλων οπωροκηπευτικών, στο μέτρο που οι διάδικοι προβάλλουν διαφορετικές θέσεις ως προς το ζήτημα αυτό. Ενδεχόμενη εσφαλμένη αντίληψη της Επιτροπής σχετικά με το εύρος και το περιεχόμενο των κρίσιμων διατάξεων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτές θα καθιστούσε εσφαλμένη την εκτίμησή της σχετικά με τη σκοπιμότητα εκδόσεως της προσβαλλόμενης διατάξεως και θα μπορούσε να δικαιολογήσει την ακύρωση αυτής.
- 167 Η χρήση του OPP επιτράπηκε για πρώτη φορά δυνάμει της οδηγίας 67/427/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, περί της χρήσεως ορισμένων συντηρητικών για την επεξεργασία της επιφανείας των εσπεριδοειδών, καθώς και περί των μέτρων ελέγχου για την ανίχνευση και τον προσδιορισμό των συντηρητικών μέσα και πάνω στα εσπεριδοειδή (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/002, σ. 120). Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής τροποποίησε το τμήμα I του παραρτήματος της οδηγίας 64/54/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 1963, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα συντηρητικά που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα, προσθέτοντας μια ακόμα καταχώριση η οποία αφορούσε, μεταξύ άλλων, το OPP. Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 της τελευταίας οδηγίας, το παράρτημά της απαριθμούσε τα συντηρητικά των οποίων τη χρήση μπορούσαν να επιτρέψουν τα κράτη μέλη για την προστασία των τροφίμων που προορίζονται για την ανθρώπινη διατροφή (τροφίμων). Η καταχώριση που αφορά το OPP προστέθηκε με την οδηγία 67/427 και όριζε ότι αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί «αποκλειστικά για την επεξεργασία της επιφανείας των εσπεριδοειδών» και επίσης ότι η επεξεργασία πρέπει να αναφέρεται «για το λιανικό εμπόριο με μια εμφανή ένδειξη που να εξασφαλίζει, χωρίς κίνδυνο παρανοήσεως, την ενημέρωση του καταναλωτή».
- 168 Η οδηγία 91/414 αφορούσε, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, αυτής, την έγκριση, τη διάθεση στην αγορά, τη χρήση και τον έλεγχο φυτοπροστατευτικών προϊόντων που παρουσιάζονται υπό την εμπορική τους μορφή, καθώς και τη διάθεση στην αγορά και τον έλεγχο δραστικών ουσιών που προορίζονται για τη χρήση που ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, η έκφραση «φυτοπροστατευτικά προϊόντα» αναφέρεται στις δραστικές ουσίες που προορίζονται, μεταξύ άλλων, να διατηρούν τα φυτικά προϊόντα, εκτός εάν πρόκειται για ουσίες ή προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικές διατάξεις σχετικά με τα συντηρητικά. Το

- ΟΡΡ, ακριβώς επειδή κατά τον χρόνο εκείνο αποτελούσε το αντικείμενο τέτοιων ειδικών διατάξεων (ήτοι των διατάξεων της οδηγίας 64/54, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 67/427), δεν υπαγόταν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 91/414.
- 169 Η οδηγία 64/54 καταργήθηκε από τις 25 Μαρτίου 1995, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 1995, για τα πρόσθετα τροφίμων πλην των χρωστικών και των γλυκαντικών (ΕΕ L 61, σ. 1), που την αντικατέστησε. Η οδηγία 95/2 περιλάμβανε επίσης στο παράρτημά της καταχώριση σχετική με το ΟΡΡ. Σε αυτή οριζόταν ότι το ΟΡΡ επιτρεπόταν μόνο για την επεξεργασία της επιφάνειας των εσπεριδοειδών και καθοριζόταν ανώτατη επιτρεπόμενη ποσότητα. Αντιθέτως, η οδηγία 95/2 δεν περιλάμβανε διάταξη αντίστοιχη με αυτή της οδηγίας 64/54, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 67/427, κατά την οποία η επεξεργασία αυτή έπρεπε να αναφέρεται στην επισήμανση. Σημειώνεται όμως ότι, όπως αναφέρει η Επιτροπή, μια τέτοια υποχρέωση προβλεπόταν κατά τον χρόνο εκείνο από το ειδικό πρότυπο της Ένωσης για τα εσπεριδοειδή, το οποίο είχε θεσπιστεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 920/89 της Επιτροπής, της 10ης Απριλίου 1989, για τον καθορισμό των κανόνων ποιότητας για τα καρότα, τα εσπεριδοειδή και τα επιτραπέζια μήλα και αχλάδια και την τροποποίηση του κανονισμού 58 (ΕΕ L 97, σ. 19).
- 170 Η Επιτροπή διευκρίνισε στα υπομνήματά της ότι το ΟΡΡ δεν χρησιμοποιείται μόνο ως συντηρητικό φρούτων αλλά και για απολύμανση αποθηκών και ότι οι φορείς του κλάδου είχαν ζητήσει να αξιολογηθεί βάσει της οδηγίας 91/414. Έτσι αποφάσισε να προτείνει τη διαγραφή του από το παράρτημα της οδηγίας 95/2, ώστε το ΟΡΡ να εγγραφεί στον κατάλογο των επιτρεπόμενων ουσιών του παραρτήματος Ι της οδηγίας 91/414.
- 171 Η πρόταση της Επιτροπής οδήγησε στην έκδοση της οδηγίας 2003/114/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2003, όσον αφορά την τροποποίηση της οδηγίας 95/2 (ΕΕ L 24, σ. 58). Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 3, και της παραγράφου 3, σημείο Β, του παραρτήματος της οδηγίας αυτής, καταργήθηκε η καταχώριση του παραρτήματος της οδηγίας 95/2 που αφορούσε το ΟΡΡ. Εντούτοις, μια υποσημείωση στο τμήμα αυτό του παραρτήματος της οδηγίας 2003/114 διευκρίνιζε τα εξής: «Η διαγραφή [του ΟΡΡ] αρχίζει να ισχύει μόλις οι απαιτήσεις για την επισήμανση των τροφίμων που υφίστανται επεξεργασία με τις ουσίες αυτές καταστούν εφαρμοστέες δυνάμει της κοινοτικής νομοθεσίας για τα ανώτατα επίπεδα υπολειμμάτων για τα φυτοφάρμακα».
- 172 Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι με το άρθρο 3 η οδηγία 2003/114 κατήργησε ρητά την οδηγία 67/427. Η κατάργηση αυτή δεν αφορούσε όμως, προφανώς, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, που τροποποίησε την οδηγία 64/54 (βλ. σκέψη 168 ανωτέρω). Η διάταξη αυτή είχε ήδη καταργηθεί, μαζί με την υπόλοιπη οδηγία 64/54, από την οδηγία 95/2. Η κατάργηση που προβλεπόταν στο άρθρο 3 της οδηγίας 2003/114 αφορούσε τις υπόλοιπες διατάξεις της οδηγίας 67/427, σχετικά με τους τρόπους δειγματοληψίας εσπεριδοειδών για τον έλεγχο συντηρητικών (βλ. ιδίως άρθρο 2 και παράρτημα της οδηγίας 67/427).
- 173 Η Επιτροπή επισημαίνει, επίσης, ότι η υποσημείωση για την οποία γίνεται λόγος στη σκέψη 171 ανωτέρω δεν υπήρχε στο σχέδιο οδηγίας, αλλά προστέθηκε ως τροπολογία του Κοινοβουλίου την οποία έκανε δεκτή το Συμβούλιο. Κατά την Επιτροπή η προσθήκη της υποσημείωσης «δημιούργησε μια δυσχερή κατάσταση διότι, αφενός, η προϋπόθεση [που έθετε η υποσημείωση αυτή] δεν μπορούσε να ικανοποιηθεί κατά γράμμα ελλείψει νομικής βάσεως στη νομοθεσία για τα ανώτατα όρια καταλοίπων φυτοφαρμάκων και, αφετέρου, ήταν απαραίτητο να επιτραπεί η εγγραφή του ΟΡΡ στον κατάλογο των επιτρεπόμενων δραστικών ουσιών της οδηγίας [91/414], καθώς οι φορείς του κλάδου είχαν ήδη υποβληθεί σε σημαντικά έξοδα στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολογήσεως». Η Επιτροπή εξηγεί ότι «υπό τις συνθήκες αυτές αποφάσισε το 2009 να υιοθετήσει μια ρεαλιστική θέση και να θεωρήσει ότι η βούληση του νομοθέτη να διατηρήσει την υποχρέωση αναφοράς της χρήσεως του ΟΡΡ [...] παρέμενε σεβαστή με την ύπαρξη του κανόνα εμπορίας των εσπεριδοειδών, που εφάρμοζε την υποχρέωση αυτή για κάθε επεξεργασία μετά τη συγκομιδή».

- 174 Πράγματι, δυνάμει της οδηγίας 2009/160/ΕΕ της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2009, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου ώστε να καταχωριστεί η ουσία 2-phenylphenol ως δραστική ουσία (ΕΕ L 338, σ. 83), το ΟΡΡ περιλήφθηκε στον κατάλογο των προϊόντων φυτοπροστασίας της οδηγίας 91/414.
- 175 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι οι προϋποθέσεις επισημάνσεως για το ΟΡΡ μπορούσαν να έχουν καθοριστεί στο πλαίσιο της νομοθεσίας για τα φυτοφάρμακα. Δεν έγινε χρήση της δυνατότητας αυτής και δεν ήταν πλέον δυνατόν να δικαιολογηθεί η προσβαλλόμενη διάταξη με την επίκληση της υποσημείωσης του παραρτήματος της οδηγίας 2003/114.
- 176 Επισημαίνεται, όμως, ότι στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως το Γενικό Δικαστήριο δεν καλείται να αποφανθεί ούτε αν τηρήθηκε η προϋπόθεση που θεσπίζεται με την οδηγία 2003/114 για την κατάργηση του ΟΡΡ από τον κατάλογο των πρόσθετων τροφίμων ούτε αν η οδηγία 2009/160, που το περιέλαβε στον κατάλογο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων της οδηγίας 91/414, είναι παράνομη.
- 177 Αυτό που έχει σημασία στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως είναι το γεγονός ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η υποσημείωση που υπήρχε στο παράρτημα της οδηγίας 2003/114 μαρτυρούσε τη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να θεσπίσει υποχρέωση επισημάνσεως για τα τρόφιμα που υπόκεινται σε επεξεργασία με ΟΡΡ και ότι έλαβε υπόψη το στοιχείο αυτό κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως. Πράγματι, όταν ο γενικός διευθυντής της ΓΔ «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη» στην επιστολή που μνημονεύθηκε στη σκέψη 64 ανωτέρω επισήμανε ότι η κατάργηση της υποχρέωσης επισημάνσεως που προβλέπεται με την προσβαλλόμενη διάταξη «θα προκαλέσει αντιρρήσεις από απόψεως ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας για τα πρόσθετα τροφίμων» είναι σαφές ότι αναφερόταν ακριβώς στη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης που είχε εκφραστεί στην ανωτέρω υποσημείωση, η οποία περιλαμβάνεται σε κείμενο σχετικό με τη νομοθεσία της Ένωσης για τα πρόσθετα τροφίμων.
- 178 Κατόπιν των διευκρινίσεων αυτών, καθίσταται σαφές ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή εσφαλμένη αντίληψη σχετικά με τη βούληση του νομοθέτη ως προς το ζήτημα αυτό. Η βούληση αυτή προκύπτει σαφώς από την ανωτέρω υποσημείωση, το κείμενο της οποίας δεν επιδέχεται παρερμηνεία. Επομένως, όσον αφορά το συγκεκριμένο ζήτημα δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που θα επέτρεπε να διαπιστωθεί πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως της Επιτροπής.
- 179 Εξάλλου, δεν είναι αναγκαίο να κριθεί αν, όπως φαίνεται να υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, η Επιτροπή μπορούσε να καταργήσει την υποχρέωση επισημάνσεως που προβλέπεται στην προσβαλλόμενη διάταξη χωρίς να παραβιάσει την οδηγία 2003/114 ούτε άλλο κείμενο της νομοθεσίας της Ένωσης. Αρκεί να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή, η οποία διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια στον τομέα αυτό, αποφάσισε να μην προβεί στην κατάργηση αυτή.

Επί της τηρήσεως της αρχής της αναλογικότητας

- 180 Αυτό που μένει να εξετασθεί είναι το ζήτημα αν η προσβαλλόμενη διάταξη τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που αναφέρθηκε στη σκέψη 152 ανωτέρω, αν η διάταξη αυτή είναι ή όχι προδήλως ακατάλληλη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.
- 181 Ο σκοπός που επιδιώκει η προσβαλλόμενη διάταξη είναι αυτός που αναφέρεται στη σκέψη 130 ανωτέρω· έχει ως αντικείμενο να διασφαλίσει καλύτερη πληροφόρηση των καταναλωτών των εν λόγω εσπεριδοειδών, εφιστώντας την προσοχή τους στο γεγονός ότι τα φρούτα αυτά έχουν υποστεί επεξεργασία μετά τη συγκομιδή με συντηρητικά ή με άλλες χημικές ουσίες.
- 182 Το επιχείρημα που συνοψίζεται στη σκέψη 124 ανωτέρω κατά το οποίο η υποχρεωτική επισήμανση των εσπεριδοειδών δημιουργεί ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τους παραγωγούς τους σε σχέση με τους παραγωγούς άλλων οπωροκηπευτικών φαίνεται, βέβαια, να συνηγορεί υπέρ του δυσανάλογου χαρακτήρα του μέτρου που θεσπίζεται με την προσβαλλόμενη διάταξη σε σχέση με τον σκοπό αυτό.

- 183 Το επιχείρημα αυτό, όμως, εκκινεί από την παραδοχή ότι οι καταναλωτές αγνοούν ότι όλα τα οπωροκηπευτικά υπόκεινται σε επεξεργασία με διάφορες ουσίες, είτε πρόκειται για συντηρητικά, είτε για πρόσθετα τροφίμων, είτε για προϊόντα φυτοπροστασίας. Πρόκειται, όμως, για μια εσφαλμένη παραδοχή.
- 184 Μάλιστα, το ίδιο το Βασίλειο της Ισπανίας επικαλείται στα δικόγραφα του δημοσκόπηση που δημοσιεύθηκε το 2010 κατά την οποία οι καταναλωτές, όταν κλήθηκαν να επιλέξουν από κατάλογο πιθανών προβλημάτων που σχετίζονται με τα τρόφιμα, σε ποσοστό 31 % των ερωτηθέντων υπέδειξαν τα φυτοφάρμακα ως τον σημαντικότερο κίνδυνο.
- 185 Εξάλλου, είναι γνωστό ότι σχεδόν για το σύνολο των οπωροκηπευτικών υπάρχουν ειδικές ετικέτες που δηλώνουν ότι προέρχονται από βιολογική καλλιέργεια και ότι δεν έχουν τύχει επεξεργασίας με χημικές ουσίες. Επομένως οι καταναλωτές έχουν, εν γένει, επίγνωση ότι τα οπωροκηπευτικά που δεν φέρουν τέτοια ετικέτα πιθανόν έχουν υποστεί τέτοια επεξεργασία. Δεν μπορεί, συνεπώς, να γίνει δεκτό ότι οι καταναλωτές, βλέποντας την ειδική επισήμανση για τα οπωροκηπευτικά, θα καταλήξουν, a contrario, στο εσφαλμένο συμπέρασμα ότι τα λοιπά οπωροκηπευτικά, τα οποία δεν φέρουν τέτοια επισήμανση, δεν έχουν υποστεί επεξεργασία με χημικές ουσίες.
- 186 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει επίσης ότι η προσβαλλόμενη διάταξη, από τη στιγμή που καταλαμβάνει και τα εσπεριδοειδή που προορίζονται για εξαγωγή, προκαλεί ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τα εσπεριδοειδή της Ένωσης, στις αγορές τρίτων χωρών των οποίων η νομοθεσία δεν απαιτεί επισήμανση ανάλογη με αυτή που επιβάλλει η προσβαλλόμενη διάταξη. Στις αγορές αυτές τα εσπεριδοειδή της Ένωσης ανταγωνίζονται εσπεριδοειδή άλλων χωρών, των οποίων η νομοθεσία δεν απαιτεί τέτοια επισήμανση. Ο καταναλωτής της οικείας χώρας εισαγωγής θα μπορούσε να έχει την εσφαλμένη εντύπωση ότι τα προϊόντα που προέρχονται από τρίτες χώρες πρέπει να προτιμηθούν έναντι αυτών που προέρχονται από την Ένωση διότι, σε αντίθεση με τα τελευταία, δεν έχουν υποστεί επεξεργασία με χημικές ουσίες μετά τη συγκομιδή.
- 187 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι κατά το άρθρο 38 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης «οι πολιτικές της Ένωσης διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή». Ούτε η διάταξη αυτή ούτε το άρθρο 169 ΣΛΕΕ (βλ. σκέψη 94 ανωτέρω) διακρίνουν μεταξύ των καταναλωτών εντός και εκτός της Ένωσης. Επομένως, όταν η Επιτροπή κρίνει ότι κάποιο μέτρο όπως, εν προκειμένω, η επισήμανση των εσπεριδοειδών σχετικά με τυχόν επεξεργασία τους μετά τη συγκομιδή, είναι αναγκαίο για να εξασφαλισθεί επαρκής προστασία των καταναλωτών, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι διακρίνει μεταξύ των καταναλωτών εντός και εκτός της Ένωσης, επιβάλλοντας την υποχρέωση αυτή μόνο για προϊόντα που προορίζονται για τους καταναλωτές εντός της Ένωσης και όχι για αυτά που προορίζονται για τους καταναλωτές εκτός της Ένωσης.
- 188 Εξάλλου, ένα ενιαίο και υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό της Ένωσης, αποτελεί μέρος μιας εικόνας ποιότητας και αξιοπιστίας των προϊόντων της Ένωσης και συμβάλλει στη διατήρηση ή και την ενίσχυση της θέσεώς τους στις διεθνείς αγορές. Αυτό, εξάλλου, επισήμανε, κατ' ουσίαν, η Επιτροπή όταν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ερωτήθηκε σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν εξαίρεσε από το πεδίο εφαρμογής της προσβαλλόμενης διατάξεως τα εσπεριδοειδή που προορίζονται για εξαγωγή προς χώρα η νομοθεσία της οποίας δεν απαιτεί ανάλογη επισήμανση. Υπογραμμίζεται επίσης ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν προέβαλε κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα που θα μπορούσε να κλονίσει τις ανωτέρω εκτιμήσεις.
- 189 Πράγματι, σε περίπτωση βλάβης της υγείας καταναλωτών εκτός της Ένωσης λόγω της ελλείψεως επισημάνσεως των εσπεριδοειδών της Ένωσης σχετικά με την επεξεργασία μετά τη συγκομιδή, θα μπορούσε να πληγεί η εικόνα ποιότητας και αξιοπιστίας των προϊόντων της Ένωσης. Επομένως, το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας που συνοψίζεται στη σκέψη 186 ανωτέρω δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

¹⁹⁰ Κατόπιν όλων των ανωτέρω, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ούτε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διατάξεως. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

¹⁹¹ Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) **Καταδικάζει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.**

Δ. Γρατσίας

M. Kancheva

C. Wetter

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Νοεμβρίου 2014.

(υπογραφές)